

VÄRMLANDS ANOR

2003:4

December 2003 Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

ISSN 1400-1047

Årgång 20
Pris 40:-

Bilden av doktor Lindgren i Säffle med familj är en av säfflefotografen Ludvig Åbergs tusentals fotografier. Läs mera om fotografiet på sidan 9.

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för slakt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress
c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga
E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift
Medlemsavgiften är 140 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2004) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 130 norska kronor + porto 60 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Arkiv
Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

Hemsida
www.genealogi.se/varmland

Styrelsen

Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.
Tel 054-872754 Mobil 070 634 81 87
Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnevagen 11, 661 43 Saffle.
Tel 0533-14124, mobil 070-5228549
Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsgatan 25, 661 40 Saffle.
Tel 0533-10559
Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel 0730-401673
Ledamot Anette Carlsson, Hööksgatan 2A,
652 29 Karlstad. Tel 054-181872.
Ledamot Björn Grindegard, Skolgatan 2B,
667 22 Forshaga. Tel 054-873933
Ledamot Carl-Johan Ivarsson, Björnstigen
25, 614 31 Söderköping. Tel 0121-21823.
Suppleant Arne Berg, Kila, Vässby 2,
661 94 Saffle. Tel. 0533-63088
Suppleant Sigvard Boström, Brosätter 317,
660 57 Vase. Tel 054-861055.
Suppleant Eva Fredriksson, Karlag. 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238
Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Valberedningen

Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
664 32 Grums. Tel 0555-61153
Ranald Engelbrekt, Spångbergsvagen 88,
682 32 Filipstad. Tel 0590-10181.
Ingrid Johansson, Gansbyn, Sättra,
671 95 Klassbol. Tel 0570-461070

INNEHÅLL

- 3 Ätten Stöltenhjelm
- 7 "Moster Rolig"
- 8 Ordförandekonferensen i Ronneby
- 9 Ännu en jubilar
- 10 En utvandrare från Sutttertjarn
- 11 Vinterns program
- 12 Värmlands släktforskarförening 20 år
- 13 Ny bok om slakten Ekelund
- 14 Ordföranden har ordet
- 15 Mera plats för släkt- och hembygdsforskare på Karlstads stadsbibliotek
- 16 Anor och anekdoter
- 18 Ur andra medlemsblad
- 19 Antavla 103
- 20 Vällärd eller Högvallärd
- 21 Antavla 104
- 24 Anor sökes
- 25 Ny Blomskogsbok
- 26 Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

Upplaga 1300 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare
Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Redaktör
Carl-Johan Ivarsson, Björnstigen 25, 614 31 Söderköping.
Tel 0121-21823, mobil 070-2253245. cj.ivarsson@telia.com

Layout
Anette Carlsson, Karlstad

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Rtten Stöltenhielm

En adlig ätt i Värmland och Västergötland under stormaktstiden

av Sven Wiman och Ingalill Ander

Peder Larsson Miles var född i Örebro i början av 1600-talet. Det exakta året kan inte anges. Han började tidigt i livet en militär bana i Västmanlands regemente och tjänstgjorde därefter som löjtnant, år 1639, i 30-åriga kriget i överste Eric Stenbocks regemente. Under en drabbning vid staden Gorzow. f.d. Landsberg, i nuvarande Polen, blev hans vänstra ben avslitet av en kanonkula. Utfattig och i ett eländigt tillstånd, som han själv beskriver i ett brev, lyckades han så småningom ta sig tillbaka till Sverige. Av drottning Christinas förmyndarregering tilldelades han därefter gården Loberga i Björskogs socken i Västmanland.

1641 gifte han sig med rådmansdottern Anna Eriksdotter från Stockholm. Trots sitt handikapp fortsatte han med militär tjänstgöring vid sitt gamla regemente i Västmanland. För sin försörjning tilldelades han också ytterligare en gård, nämligen kronohemmanet Berga i Badelunda socken i Västmanland.

1646 utsågs Peder Larsson, som sedan några år tillbaka hade kaptens grad, till kommandant i Vänersborg med omkringliggande skansar. Vänersborg, som vid den tiden var gränsstad mot Danmark, hade nyligen lagts i ruiner i den s.k. Hannibalfejden.

Men Peder Larsson ledde inte bara det militära uppbyggnadsarbetet, han deltog också med stor framgång i återuppbyggnaden av själva staden. Som kommandant fick han överstelöjtnants grad.

Adlad 1649

1649 adlades Peder Larsson med släktnamnet Stöltenhielm. Namnet anspelade givetvis på att han saknade sitt vänstra ben och därför tvingades att gå med "stylda". På vapenskölden finns ett svart träben och på låret en röd byxa. Där finns också ett svärd, en kanon och några lod.

Samma år, 1649, förlänade drottning Christina den nyblivne adelsmannen ett

antal egendomar i Brunskogs socken i Jösse härad i Värmland, nämligen skattehemmanen Slobyn, Åstenäs med Brokerud, Näs och Byn.¹ Dessutom erhöll Stöltenhielm kronohemmanet Fösked som sätesgård,

Detta innebar att jordägarna i skattehemmanen fick betala sin skatt till Stöltenhielm medan kronohemmanet Fösked, numera kallat Prästfösked, blev hans ypperliga frälse och för vars avkastning han var skattebefriad.

Följande år, 1650, fick han av drottningen ytterligare förläningar, nämligen skattehemmanen Fösked, d.v.s. Östra Fösked, som han senare köpte, samt Årnäs, båda i Brunskogs socken. Drottning Christinas givmildhet mot kommandanten Stöltenhielm fortsatte även under 1651, då han förlänades kronohemmanet Cantenberg i Vassända socken i Väne härad i Västergötland,

Dessutom köpte han för egna pengar, vid ungefär samma tid, de stora skogshemmanen Hortan och Nolby i Brunskogs socken. Förmodligen inköpte Stöltenhielm dessa hemman med tanke på den ökande timmerhandeln och de maste-skogar som där fanns.

Stora utgifter

Peder Larsson Stöltenhielm och hans fru Anna Eriksdotter hade vid den här tiden fem barn, nämligen Erik, Lorentz, Maria, Daniel och Catharina.

I ett brev skrivet i maj 1655 till Karl X Gustav oroar sig Stöltenhielm över familjens ekonomi med bl.a. stora utgifter för "3 söner som studerar".

Han erhöll därför ytterligare egendomar i förläning nämligen Rådane, Sjöboten, Granan och Sanfallet i Ryr socken, Högen, Krommenäs, Ekelund och Åssnebyn i Steneby socken samt Ankiärrsrödi i Tisselskogs socken, alla belägna i Dalsland. Samtliga dessa hemmans jordägare betalade därefter sin skatt till Stölten-

hielm. Tillsammans inbringade egendomarna i Dalsland, Värmland, Västergötland och Västmanland ungefär 200 daler silvermynt per år.

Efter riksdagens beslut om reduktion av adelns gods 1655 och 1680 blev åtskilliga av Stöltenhielms egendomar indragna till kronan, dels i den s.k. fjärdepartsräfsten, dels i efterföljande reduktioner.

Efter 1690 återstod därför i familjens ägo endast skattehemmanet Rudet i Vassända socken, som Stöltenhielm köpt 1662 för 66 dlr s:mt och skattehemmanet Östra Fösked, där Stöltenhielm 1661 köpt "själva jorden" för 120 dlr s:mt, samt de båda frälsehemmanen Hortan och Nolby som Stöltenhielm köpt av kronan omkring 1650 "mot 4% % ränta."

Alla dessa hemman "var rätteligen betalda" och undgick därmed att reduceras, medan övriga förläningar återgick i kronans ägo.

Peder Larsson Stöltenhielm behövde själv inte uppleva den slutgiltiga reduktionen av sina egendomar, eftersom han gick ur tiden den 27 januari 1668.

Vid hans död bestod familjen av hustrun Anna Enksdotter, sonen och fänriken Lorentz, född före 1645, dottern Maria, född 1645, sonen Daniel född cirka 1650 samt dottern Catharina med okänt födelseår. Äldste sonen Erik, född 1642, var förmodligen död. En dotter, Brita, hade dött som spädbarn.

Arvet efter Peder Stöltenhielm

Själva arvs-kifteshandlingen efter Peder Larsson Stöltenhielm har aldrig "uppsatts," men klart är att efter Anna Eriksdotters död 1690 stod hennes äldste, i livet varande, son Lorentz Stöltenhielm

Fotnot

¹ Slobyn och Åstenäs tillhör numera Mangskogs socken

som ägare till alla egendomarna i **Brunskogs** socken. Detta enligt Jösse härads dombok.

Ägare till det återstående skattehemmanet **Rudet**, i **Vassända** socken, var den andre sonen **Daniel Styltenhielm**. (Observera **namnförändringen**).

1694 sålde **Lorentz Styltenhielm** sitt hemman **Östra Föske** i **Brunskogs** socken till bl.a. brukspatronen **Christoffer Geijer** vid **Brunsbjergs bruk** för 375 dlr s:mt. Denna affär blev upprinnelsen till en **hätsk konflikt**, där **släktingarna** till dem som ägt hemmanet före **Peder Larsson Stöltenhielm**, hävdade sin bördsrätt, särskilt som **Lorentz Styltenhielm** inte kunde uppvisa någon lagfart. Men häradsrätten i **Jösse härad** dömde till **Styltenhielms** favör och skattebonden **Anders Andersson** blev den ene nye ägaren och brukspatronen **Christoffer Geijer** den andre. Möjligen på grund av den infekterade situationen bytte dock genast brukspatronen bort sin andel mot en likvärdig andel i hemmanet **Spångedalen** som låg intill hans **hammarsmedjor**.

Långt senare, 1722, kom affären upp i **häradsrätten** igen i samband med den stora arvstvist som, i det följande, skall beskrivas.

De efterkommande

De efterkommande till **Peder Larsson Stöltenhielm** och **Anna Enksdotter** var vid sekelsluftet år 1700 nedanstående söner och döttrar med familjer:

Lorentz, cirka 55 år, överstelöjtnant, gift med **Catharina Regina Ehrensteen**.

Från ett tidigare aktenskap fanns dottern **Anna Catharina**. Familjen var bosatt på **Kjesäter** i **Vingåkers** socken.

Maria, 55 år, gift med överstelöjtnanten **Henrik Johan Belfrage** och bosatt i **Göteborg**. I deras äktenskap hade fötts 10 barn.

Daniel, cirka 50 år, styckjunkare vid artilleriet i **Göteborg**, gift med **Maria Sparrman**. De var bosatta endera i **Göteborg** eller på skattehemmanet **Rudet**, som **Daniels** far köpt 1662. Deras barn var **Per**, **Anna Helena**, **Sidonia** och **Margareta**. (**Per** blev officer i **Karl XII:s** arme och mördades i rysk fångenskap 1714).

Catharina, gift sedan 1697 med bonden och före detta ryttaren **Olof Olofsson Falk**. De var bosatta på hemmanet **Cantenberg**, som de senare köpte och inlöste under skattemannarätt. **Catharina** hade tidigare varit gift med artilleristen **Peter**

Fägerström.

Daniel Styltenhielms och **Maria Sparrmans** döttrar blev gifta enligt nedanstående:

Anna Helena, född cirka 1689, med **fänriken** vid **Sunnerbo kompani**, **Johan Gabriel Kloo**, född cirka 1660. De gifte sig 1708. **Anna Helena** var då ca 19 år och **Johan Gabriel** strax under 50 år. De fick tre barn och bodde på **Rudet**.

Sidonia, fodelseåret är okänt, med kaptenen vid **Dalslands enrollerade allmoge**, **Carl Magnus Forsman**. De gifte sig 1716 och deras bostadsort var bl.a. **Högkil** i **Håbols** socken i **Dalsland**. De fick minst fyra barn.

Margareta, också hon med okänt födelseår, gift med bonden **Erik Hallstensson**. De gifte sig 1713, fick sju döttrar och bodde på **Rudet**.

Systrarna **Anna Helena** och **Margareta** var således bosatta på samma gård men **Anna Helena** levde i ett högre ståndsgifte medan **Margareta** levde i ett bondegifte.

Oenighet

Sedan deras far **Daniel** dött 1703 och deras mor **Maria** 1710, uppstod ganska snart oenighet om arvet av de, efter reduktion och försäljning, återstående egendomarna **Rudet**, **Hortan** och **Nolby**.

Några arvskifteshandlingar efter **Peder Larsson Stöltenhielm** hade, som tidigare nämnts, aldrig "uppvisats" och inte heller efter **Anna Eriksdotter** och **Daniel Styltenhielm**. Arvskiftet i **Maria Sparrmans** sterbhushus skedde, märkligt nog, först den 17 december 1720, således 10 år efter hennes död, då, som hennes dotter **Sidonia** skrivit i en inlaga till **Jösse häradsrätt**, "allt blev behörigen delt". Inte heller detta dokument har återfunnits.

Vid den tidpunkten hade redan **Sidonias** man, kaptenen **Carl Forsman** gått händelserna i förväg. Han ansåg nämligen att **Anna Helena** och hennes syster **Margareta**, av olika anledningar, tidigare hade gjorts arvlösa.

Därmed betraktade sig **Forsman** som ensam ägare till "allt det fasta" genom sin hustru **Sidonia**.

Den 16 november 1716 började han därför att, som "ägare", sälja halva egendomen **Rudet** med utjorden **Röan** till **Olof Andersson** i **Ramnered** för 120 dir s:mt. **Väne häradsrätt**, som skulle utfärda lagfart på den nye ägaren, reagerade, genom att konstatera att **Forsman** inte kunde vara ägare till mera än en tredjedel av fastig-

heten. Affären stoppades därför och istället "inbördade," genom köp, paren **Kloo/Hallstensson**, som bodde på gården, den tredjedelen, genom att med **Olof Andersson** ingå en vanlig förening. Den affären kostade dem 80 dlr s:mt.

Därefter kunde de betrakta sig som gemensammaägare till fastigheten. Om **Carl Forsman** lyckades behålla de 120 dir s:mt, som han erhållit av **Olof Andersson**, är inte kant.

Med detta synsätt ansåg således häradsrätten, utan att hänvisa till någon arvskifteshandling, att alla tre systrarna hade ärvt var sin tredjedel i samtliga hemman.

Carl Forsman fortsatte på den inslagna vägen att sälja "sina" fastigheter. Den 11 januari 1720 sålde han, utan sin hustru **Sidonias** vetskap, hela frälsehemmanet **Nolby** till brukspatronen **Johan Arvikander** vid **Brunsbjergs bruk**. Köpesumman var 200 dlr s:mt.

Senare detta år, den 17 december, samma dag som arvskifteshandlingarna efter **Maria Sparrman** upprättades, sålde han även frälsehemmanet **Hortan** till de två bönderna **Nils Månsson** i **Lilla Skärnäs** och **Per Jacobsson** i **Hortan**, också för 200 dlr s:mt. Med dessa pengar försökte han sedan att återköpa hemmanet **Nolby** eftersom hans hustru **Sidonia** våldsamt satte sig emot affären med brukspatronen **Arvikander**.

Dessutom, som det visade sig senare, hade **Forsman** under flera år kvitterat ut frälseräntorna både från **Hortan** och **Nolby** och själv behållit pengarna.

Fänriken Kloo, å sin sida, agerade genom att den 30 december 1720, två veckor senare än arvskiftet efter **Maria Sparrman**, underteckna en förpantningsskrift på **Hortan** till brukspatronen **Johan Arvikander**. Den fullföljdes den 11 juni 1722, då **Arvikander** erhöll lagfart på hemmanet. Köpesumman var 400 dlr s:mt.

Frälsehemmanet **Hortan** var därmed sålt till två olika nya ägare.

Processer i två häradsrätter

Häradsrätterna i **Väne** och **Jösse** fick under åren 1721-1723 ta itu med att utreda och döma i de komplicerade affärerna inom de olika familjerna där de tre systernarna **Styltenhielm**, **Anna Helena**, **Sidonia** och **Margareta** var de egentliga arvtagarna.

I **Väne häradsrätt** var förutsättningarna följande:

Erik Hallstensson och Margareta Styltenhielm klagade över att det tog så lång tid innan arvskiftet efter Maria **Sparman** blev "verkställt". De framhöll, att under den tiden hade herrarna Kloo och Forsman hunnit sälja hemmanet Hortan och Nolby. De hade dessutom uppburit frälseräntorna och själva behållit pengarna. Vad själva arvsfördelningen innebar och därmed "verkställigheten" framgår dock inte.

Klagomålen tyder ändå på att paret Hallstensson ansåg sig delaktiga i samtliga fastigheter eller i varje fall i deras avkastning.

I Jösse häradsrätt klagade fänriken Kloo på **svågern**, kaptenen Forsman, som sålt hemmanet Hortan till de **två bönderna** Nils Månsson och Per Jacobsson. Han ansåg Hortan vara sin hustrus rättmätiga arv. Han anklagade också Forsman för att denne kvitterat ut frälseräntorna från Hortan, som han ansåg borde tillkomma honom.

Kaptenen Forsman, å sin sida, anklagade fänriken Kloo för att han sålt frälsehemmanet Hortan till brukspatronen Johan Arvikander, eftersom han ansåg att Kloo och hans fru i ett tidigare skede gjorts arvlösa och därför ingenting hade att sälja.

Han ifrågasatte också den försäljning av Östra Fösched som gjorts av Lorentz Styltenhielm år 1694, där köpesumman var försvunnen. Lorentz var död sedan några år tillbaka men hans efterlevande anka, grevinnan Charlotta Gyllenpistol, borde, enligt Forsman, "vara responsabel".

Sidonia Styltenhielm, å sin sida, protesterade mot försäljningen av hemmanet Nolby som hennes man gjort, utan hennes vetskap. Enligt hennes åsikt kunde inte Nolby säljas till någon utomstående, enligt drottningens **Christinas** köpebrev från 1649.

De **två bönderna**, Nils Månsson och Per Jacobsson, klagade på det långa **dröjsmalet** innan de fick lagfart på hemmanet Hortan som de köpt av kapten Forsman.

Detta var de skriftliga **huvudanklagelserna** som häradsrätterna hade att ta ställning till. Dessutom fanns muntliga avtal och löften som i varje fall i Jösse häradsrätt aldrig togs upp till behandling. Ett sådant exempel var att både Sidonia Styltenhielm och Carl Forsman lovat sina åbor i Nolby att få köpa fastigheten när de väl återtagit densamma.

Domslut

Ätten Stöltenhielms vapen symboliserar Peder Stöltenhielms avskjutna ben med kanon. lod och blod.

Jösse häradsrätt, som hade den största mängden klagomål att behandla, anförde, på grunder som inte redovisades, att Anna Helena Styltenhielm hade tilldelats hemmanet Hortan, Sidonia hade fått Nolby och Margareta hemmanet Rudet. Detta var således ett helt annat synsätt än det som Väne häradsrätt uttryckte år 1718 med anledning av Carl Forsmans försäljning av fastigheten Rudet.

Möjligen kan arvskifteshandlingarna efter Maria Sparman den 17 december 1720 ha legat till grund för rättsens synsätt och de kommande domarna, men ingen hänvisning till dessa handlingars innehåll har påträffats.

Häradsrätten godkände i varje fall kaptenen Forsmans försäljning av frälsehemmanet Nolby, trots att hans fru Sidonia inte visste om affären och trots hennes upprepade protester. Rätten godkände, enligt samma princip, affären med frälsehemmanet Hortan, som brukspatronen Arvikander köpt av fänriken Kloo.

Därmed återgick Forsmans olagliga försäljning av fastigheten till de två bönderna Nils Månsson och Per Jacobsson. Om Forsmans "stöld" av frälseräntorna från svågern Kloo finns inga noteringar, inte heller om hans krav på att återfå köpesumman från Östra Fösched.

Därmed ansåg sig **måhända** Jösse häradsrätt ha eliminerat de värsta orättvisorna vad gällde de värmländskafastigheterna.

Väne häradsrätt hade att ta ställning till paret Hallstensson/Stylenhielms klagomål gällande försäljningen av fastigheterna i Värmland samt de uppburna frälseräntorna.

Rätten beslutade då, den 11 juni 1722, tillsammans med parterna, som var Hallstensson och Kloo, att "till all vidlyfthets avböjande" fänriken Kloo skulle lämna ifrån sig drygt halva köpesumman från frälsehemmanet Hortan till paret Hallstensson, d.v.s 220 dlr s:mt. Dessutom överenskomms om en delning av hemmanet Rudet med 1/8 till vardera familjen. Däremot kunde ingen överenskommelse nås om den lösa egendomen samt silver och guld. Fastighetsaffären avslutades med lagfart 1726.

Processen avslutas

Därmed hade Väne häradsrätt, så långt det var möjligt, hållit fast vid sin gamla princip. Kaptenen Carl Forsman, som inte deltog i rättegången, omnämndes inte i sammanhanget och av någon anledning ådömdes han inte heller att dela med sig av köpesumman för Nolby. Inte heller Väne häradsrätt tog upp hans "stöld" av frälseräntorna från Hortan. I fastigheten Rudet hade han sedan 1716 ingen delaktighet efter sin "affär" med den egendomen.

Man kan kanske säga att arvsprocessen för Väne häradsrätts del avslutades i och med lagfarten på Rudet 1726. Två år senare tvistades dock fortfarande i Jösse häradsrätt om den köpeskilling på 200 dlr s:mt, som Carl Forsman erhållit vid sin olagliga försäljning av hemmanet Hortan.

Men vid detta tillfälle, vid vårtinget 1728, var ingen i familjen Styltenhielm längre direkt inblandad. Carl Magnus Forsman var död sedan ett år tillbaka.

Det var istället brukspatronen Johan Arvikander som agerade i rätten som rättmätig ägare till både Hortan och Nolby.

Ätten dör ut

Många år senare, närmare bestämt 1756, gjordes en anteckning i Jösse häradsrätts dombok som lyder: "Ankan efter kapten Forsman erkänner köp av Nolby som brukspatronen Arvikander gjort."

Vid denna tid var i verkligheten, sedan länge, den adliga ätten Stöltenhielm utdöd. Den siste manlige arvtagaren till

namnet, Lorentz, som skrev Styltenhjelm, hade gått ur tiden 1719.

Av vilken anledning denna notering gjorts framgår inte. Noteringen är också den sista, i Jösse häradsrätt, som handlar om familjen Styltenhjelm.

Två av huvudrollsinnehavarna i arvsprocessen, kaptenen Carl Magnus Forsman och fänriken Johan Gabriel Kloo dog 1727 och 1728.

Om de tre systrarna Styltenhjelm kan nämnas att **Sidonia** på sin ålderdom blev "huvudsvag" och intagen på "hospital," men i en anteckning om henne från år 1767, hon borde då vara cirka 75 år, var hon gudmor när hennes systerdottersdotter döptes. Det allra sista som är känt om **Sidonia** är ett brev som hon skrev till **kungen**, Gustav III, i januari 1773, där hon anhöll om pension. Ur brevet kan citeras: "Stormäktigaste Allranådigste Konung. Högst Prisivärde Fader. **Hjälp** mig usla jordemask att få ett litet underhåll till en bit bröd."

I brevet hänvisar hon i övrigt till sin mans, Carl Magnus Forsman, insatser för faderneslandet, och särskilt till hans fångenskap och lidande i Ryssland under "Uti Högst Åminnelse Salig Konung Carl den tolfte tid".

Om hon fick något svar på sitt brev är inte känt. Inte heller hur länge hon levde.

System Anna Helena dog på Rudet år 1767. Hon blev nästan 80 år. Den tredje system. Margareta, också boende på Rudet, blev troligen cirka 50 år.

I övrigt är inte mera känt om de tre systrarnas liv. Anna Helena och **Sidonia** överlevde sina män, Kloo och **Forsman**,

med minst 40 år, medan Margareta dog före sin man Erik Hallstensson.

Fastigheten Rudet övergick så sent som 1949 i annan familjs händer. **Beträffande** de två skogshemmanen Hortan och Nolby, så blev dessa, efter **arvsprocessernas** tid, införlivade i den dynamiske brukspatronen Johan Arvikanders järnbruksimperium.

I dag ingår de gamla frälsehemmanen Hortan och Nolby i ett ännu större skogsimperium, men få, om ens någon, känner till historien, som **började med drottning** Christinas givmildhet mot sin trotjänare från 30-åriga kriget, den ädle och välborne Peder Larsson som hon gav **adelsnamnet** Stöltenhjelm.

Otryckta kallar

Kyrkoarkivalier från följande socknar Vassända sn, Väne hd, Västergötland

Vigde och döde 1693-1713 (C:1)

Döde 1743-1792 (C:3)

Gesäters sn, Vedbo hd, Dalsland

Födde 1707-1733 (C:1)

Håbols sn, Vedbo hd

Födde och döde 1694-1736 (C:1)

Göteborgs Garnisonsförsamling

Födde och döde 1693-1717 (CI:1)

Valbo-Ryrs sn, Valbo hd, Dalsland

Födde och vigde 1703-1766 (C:1)

Björskogs sn, Åkerbo hd, västmanland

Födde, vigde och döde 1626-1685 C:1

Generalmönsterrullor för Smålands femmännings infanteriregemente, 1710-1717.

Mantalslängder för Vane, Vedbo och Jösse härader, 1600-och 1700-talen.

Jordeböcker för Brunskogs och Mangskogs socknar i Jösse härad, 1600-och 1700-talen.

Värmlandsarkiv

Domböcker

Jösse härad 1721 VT § 55, 1721 HT § 10, 11, 131, 1722 HT § 23, 36-41 och 1728 HT § 69-72.

Landsarkivet i Göteborg

Domböcker:

Väne härad 1717 ST § 39, 1718 ST § 36, 1719 HT § 76 och 1722 ST § 57.

Lagmansrätten för Västergötland och Dalsland 1716-1721, volym 8.

Riksarkivet, Stockholm:

Nyheter på Arkivcentrum

Några nyheter kommer att införas i Arkivcentrum Värmlands forskarsal från årsskiftet. På de publika datorerna kommer följande nyheter att erbjudas: Genline, Arkion och Digitala forskarsalen. Det blir sålunda ett par kliv in i den digitala tidsåldern. Antagligen kommer vi att införa ett bokningssystem åtminstone för en av datorerna.

Dessutom pågår ett kontinuerligt arbete med att fylla på med manuella register över de bouppteckningarsom levererades fram till 3016 2001. Register från Mellansysslets domsaga, Karlstads rådhusrätt, samt **Sunne** och **Kristinehamns** tingsrätter har satts ut i forskarsalen. Fler kommer att ställas ut efterhand.

Thomas Kvarnbratt

Riksregistraturet: Kungligt brev om godsdonationer till Per Larsson Stöltenhjelm, 1646 11/3, 1661 1913, och 1667 22/5.

Kammararkivet

Reduktionsarkivet nr 146 om Per Larsson Stöltenhjelm's donationer.

Arkiv med Armens meritförteckningar: Stöltenhjelm's suppliker 1655 1913 och 1659 26/3.

Statskontoret:

Kansliet (**huvudarkivet**) E1D:19, **Sidonia** Stöltenhjelm's pensionsansökan år 1773.

Tryckta kallar och litteratur

Corin C-F, *Vänersborgs historia del 1*, kapitel 6 och 10.

Elgenstierna G., *Den introducerade svenska adelns ättartavlor* (1934) samt till Riddarhusets insänd handling 1999 21/9 med korrigerade uppgifter om ätten Stöltenhjelm nr 630. (Ingalill **Ander**.)

Hallberg B., *Vänersborgs kyrkas död- och begravningsbok 1690-1700.*

Holm T., *Kungliga Västmanlands Regementes historia del 1 och 4.*

Lewenhaupt A., *Karl XII:s officerare.*

Stockholmsresenärer

Chris Henning har börjat bygga upp en databas över resenärer till Stockholm medio 1700-tal. Den innehåller namn, titel, hemort, var och hos vem de logerade samt när de senast anlände. Här kommer man att kunna göra slaktkopplingar. Besökarna är kapten, handelsman och hantverkare från Pommern, **Skåne**, **Värmland**, **Norrhälje** etc.

Saxat ur AnRopet 2003:3

"Moster Rolig"

En originell gladjespriderska i Boltzius' kretsar

Av Mats Sjökvist

I VärmlandsAnor nr 3:1999 ingick en uppsats "Slakten Boltzius på Tollerud och Järpetan" författad av Björn Hesse i Järfälla, där bl a den kände predikanten och "helbrägdagöraren" Fredrik August Boltzius (1836-1910) presenterades. Stamfadern, med samma namn som sin senare ättling, hade varit fältskär och stadskirurg i Filipstad, så den yrkesinriktningen hade tydligen gått i arv, även om de bådas arbetsmetod varierade något...

I Fredrik August d:s kretsar i Östra Torp i Grava socken befann sig också ofta en kvinna, som i folkmun gick under benämningen "Moster Rolig". Hennes rätta namn var egentligen Maria Bergin, och hon kom ursprungligen från Molkom i Nyed socken, där hon också slutade sina dagar på Backa ilderdoms hem omkring 1925. Hon kom att bli en välkänd och originell figur i trakterna – en vagabond – som vandrade omkring i Nyed och omkringliggande socknar: "Ja ä' hemme övverallt – där dä' lyser gär ja'in", förklarade hon.

"Moster Rolig" blev således känd som en lättsam, glad och munter person men ansågs samtidigt något barnslig eller "fjollig". Hon sjöng mestadels religiösa visor och sånger och ackompanjerade sig själv på gitarr. ibland deklamerade hon också verser och ramsor som hon själv hittat på eller hört av andra: "Nu ä' ja' frälst, nu ä' ja' bapetist, bläbandist, metedist, armetist ä' evangelist, hōppa mä'!", kunde det låta. Just den texten var fö en variant av Boltzius' egen programförklaring som fri evangelist: "Ä' inte ä' ja' bapetist, 6' inte ä' ja' metedist, 6' inte ä' ja' sebratist... nej, ja' ä' fri, fri, fri evangelist!"

Epitetet "Moster Rolig" fick Maria sannolikt därför att hon en gång förklarar sitt rimmande och sjungande med att: "Da' ä' föll roligt att noen d' roli!", ett påstående som ingen knappast kunde säga något emot.

Maria Bergin verkade ha blivit starkt influerad, ja, kanske rentav frälst av denne "Bölschuss" och hans verksamhet, och det var inget tvivel om att hon var en stor beundrarinna av honom. Hon kom att ingä i "Boltzius Fan Club", för att använda ett modernt uttryck. I dennes hem i Grava var hon alltid välkommen och där kom hon att känna sig hemma. När helbrägdagöraren hade fullt hus av patienter som köade för att få hjälp för allehanda krämpor, hjälpte hon ofta till med att serva kaffe med dopp, och då brukade hon också sjunga och spela på gitarren: "Alle barna hōppa mä' i pappa Böllschuss' grōtfat!"

Hon tycks inte heller ha haft någon större respekt eller blyghet inför överhögheter och "fint folk". En gång lär hon ha fatt audiens hos prins Oscar Bernadotte, som vid ett tillfälle gästade gamla Betlehems kyrkan vid Herrgårdsgatan i Karlstad under en genomresa. Hon hade då rätt och slätt titulerat honom "Pappa prinsen", och han hade tydligen inte tagit illa upp därvid utan tvärtom blivit road över hennes frimodighet.

På ett sätt var Moster Rolig också långt före sin tid. Hon hade nämligen ett utpräglat sinne för att göra PR för sin egen person långt innan detta begrepp var uppfunnet. Hon delade således ofta ut fotografier på sig själv under sina vandringar. Bifogade foto har jag således hittat i ett gammalt ärvt familjealbum. Jag minns också att min mor berättade att hon som barn sett "Moster Roli" vid ett par tillfällen. Fotot är taget hos Alfred Hermanssons ateljé på Osterlånggatan 17 i Kristinehamn. Firman hade också enligt baksidestexten filial vid Porla Brunn. "Plåten förvaras" står det vidare, vilket var en förutsättning för återbeställningar. Men vad hände med glasplåtsbeståndet när verksamheten lades ned? Det var tyvärr långt ifrån alltid som det räddades och hamnade i arkiv, på museum eller

hembygdsgårdar. Härvidlag tycks det mest ha handlat om tillfälligheternas spel.

Den bok som "Moster Rolig" håller uppslagen framför sig på fotot, har jag nyfiket granskat med lupp för att om möjligt tyda titeln. Tyvärr har jag bara lyckats tyda texten delvis. Men att den handlar om födelsedagsrim framgår helt klart. "Moster" var som sagt mycket för ramsor och rim, så det torde stämma att hon ägde och bar med sig en bok med just sådant innehåll.

Jag har fö inte forskat i Maria Bergins bakgrund och familjetillhörighet i Nyed. Har sett familjenamnet i något sammanhang i Fryksdalen, men inte undersökt detta närmare. Om någon av VärmlandsAnors läsare känner till något om Maria Bergins bakgrund i Nyed, hör av er till oss! Kanske också Nyeds Hembygdsförening i Molkom kan ha några ytterligare fakta om "Moster Rolig" att dela med sig?

Källor:

Björn Hesse, *Slakten Boltzius på Tollerud och Järpetan*. VärmlandsAnor 1999:3.
Mats Ronge, *Original i Värmland*. Carlstads-Gillet skriftserie nr 6, 1954, s 116-121.

Ordförandekonferensen i Ronneby

Den traditionsenliga ordförandekonferensen som varje år hålls i anslutning till riksstämman samlade denna gång ett 70-tal deltagare. En mängd aktuella **frågor och** projekt diskuterades. Jag skall här försöka sammanfatta vad som avhandlades.

Bort med socknen!

Förbundet hade, i samarbete med Sveriges Hembygdsförbund, skickat en skrivelse till Riksskatteverket där man krävde socknens återkomst inom bland annat **folkbokföringen**. Tidigare var socken och församling samma sak. Men i rasande takt **slås nu alltfler** församlingar samman till större enheter. En person som bott på samma ställe i hela sitt liv kan alltså nu i **folkbokföringen** vara född i en viss församling och död i en annan. Framtida slaktforskare kommer således att möta ett rent kaos. Borttagandet av socknen som **identifikation** är dessutom ett kulturmord av värsta slag. **Ändå** tiger kulturdepartementet, hänvisande till att detta inte är deras bord, eftersom **folkbokföringen** ligger under finansdepartementet. Riksantikvarieämbetets syn på denna **fråga** presenterades av docent **Staffan Nyström**. Enligt honom var ämbetet av samma åsikt som **släktforskarna** och man arbetar för att begreppet socken skall finnas kvar. Det vill också museer och arkiv som har sina samlingar sorterade efter socknar. Sockengränserna bör **därför** frysas vid en viss tidpunkt förslagsvis 1951/1952 då storkommunreformen **genomfördes**. På våra kartor **behåller** lantmäteriet än så länge sockengränserna men ändrar dessa självsvåldigt på basis av gjorda **fastighetsaffärer**. Vid den **efterföljande** diskussionen presenterade ordföranden **Ted Rosvall** ett förslag till "brevstorm" vilket mottogs med entusiasm av deltagarna. Värmlands **Släktforskarförening** motionerade redan vid riksstämman 2000 om att förbundet skulle **driva** denna **fråga**.

Förbundsstyrelsen yrkade då avslag på vår motion men blev omkullröstad av stämman. Nu ljuder andra tongångar och vi **får** gotta oss åt det!

Bort med folkbokföringen!

Riksskatteverket och finansdepartementet visar inga tecken på att vilja säkerställa den moderna **folkbokföringen**. Ett duktigt virus eller några inkompetenta **systemtekniker** skulle på några ögonblick slå ut hela den svenska **folkbokföringen** fr.o.m. 1991. Förbundet har vid flera tillfällen **krävt** att **folkbokföringen** med **jämna mellanrum** måste sparas ned på paper eller liknande. Det har hittills visat sig omöjligt att få dessa myndigheter begripa att deras arbetsmaterial utgör kommande generationers kulturskatt.

Bort med släktforskarna!

Senast från Örebro kommer oroande nyheter om bibliotek som slänger ut sina **släktforskare**. Släktforskning tillhör inte stadsbibliotekets kärnverksamhet heter det. Under denna punkt diskuterades hur vi **släktforskare** skall få bibliotek och kultur nämnder att förstå att **släktforskning** är kultur. Med tanke på att nybörjare i **släktforskning** vanligtvis först vänder sig till biblioteken, så är Örebro kommuns tilltag rena katastrofen. Enligt **uppgift** skall universitetsbiblioteket i Örebro ha en enastående fin samling av mikrofilmer. Dessa står bara och samlar damm och utnyttjas endast i mycket ringa omfattning av forskare och studenter. Men släktforskarna – de som är med och finansierar verksamheten via skattsedeln – är **portförbudna** dar! Även från andra håll rapporterades liknande tendenser som den i Örebro. Lyckligtvis torde vi vara försökade **från** detta i **Värmland**.

Bort med momsens!

En ny momsutredning föreslår att även ideella föreningar skall bli momsredovis-

ningsskyldiga för den näringsverksamhet de bedriver. Detta enligt ett EU-direktiv som t ex Finland redan beviljats undantag **från** – någon som de svenska utredarna inte observerat. Det har skulle således innebära att vår förenings publikationer (register o dyl) blir momsbelagda. Riksdagsledamoten Maria Larsson från Gnosjö (kd) redogjorde för detta galna **påfund**, som hon nu försöker stoppa i riksdagen. Vi får hoppas att hon lyckas.

Skånes knektregister

Guno Haskå redogjorde för detta soldatregister innehållande 110 000 poster. Registret **får** enligt avtal inte finnas vare sig på CD eller i det centrala soldatregistret, **något** som alla ställde sig frågande inför. Frågor på soldater är avgiftsbelagda och görs på en **särskild blankett** – inte särskilt modernt precis!

EMIBAS

Anna-Lena Hultman berättade om ett nygammalt projekt, som nu skall få nytt liv med hjälp av modem teknik. Alla som utvandrat skall registreras från i detta hänseende ännu inte genomgångna husförhörslängder. upplägget blir detsamma som för "Namn åt de döda". Jämsides med detta projekt sätts **Emigrantforum**, en interaktiv avdelning på Rötter, där mångas bidrag med **återfunna** in- och utvandrare skall få växa till en oumbärlig resurs för **släktforskarna**.

Namn åt de döda

Fortfarande utgör Storstäderna ett olöst problem. Ingen vill ta sig an deras stora **församlingar**. Ny upplaga av Sveriges dödbok kommer våren 2004 dar åtminstone 50% av de avlidna mellan 1950-1970 kommer att ha namn.

Sveriges befolkning 1890

Carl Szabad presenterade detta samarbetsprojekt mellan SVAR/Arkion och

Ränu en jubilar

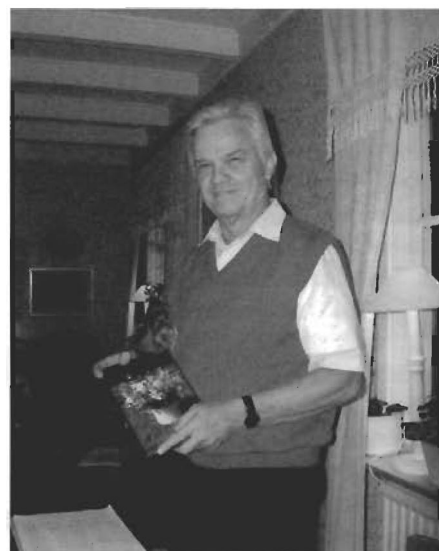
2003 har varit ett jubileumsår på många områden. Det jubileum som fått mest uppmärksamhet i vårt land, inte bara i Östergötland där redaktören verkar, är 700-årsminnet av Heliga Birgittas födelse. Ett annat jubileum som jag själv minns är 900-årsminnet av inrättandet av ett nordiskt ärkebiskopssäte i Lund. På ett mer globalt plan firas att det i december är 100 år sedan bröderna Wright gjorde sin första flygtur.

I Värmland så firades i somras, att som någon sade "om John Ericsson hade levt så skulle han ha fyllt 200 år". Flera släktforskarföreningar har jubilerat, inte minst vår egen som existerat i två decennier. Men så kan vi lägga ytterligare en jubilar till raden. Det är nämligen vår värderade ordförande Lars-Gunnar Sander som i slutet av september till mångas förvåning uppnådde 70 år. Jag skrev medvetet "till mångas förvåning" eftersom Lars-Gunnar ingalunda har slagit sig till ro utan fortfarande är en mycket aktiv ordförande.

Lars-Gunnar har många goda egenskaper. Förutom att vara en mycket duktig släktforskarare med ett stort tålamod och en god organisationsförmåga så har han genom sitt yrkesliv förvärvat en speciell kompetens inom det ekonomiska området. Detta har också gjort att Lars-Gunnar varit revisor i riksförbundet under en följd av år.

Lars-Gunnar har faktiskt funnits med i föreningens styrelse under hela dess existens. Han har dessutom hunnit med en hel del annat, bland annat en karriär inom Uddeholmskoncernen. Tungomålet avslöjar trots många k i Värmland att Lars-Gunnar är sörmlänning och hans favoritsocknar är Åker och Årja socknar i trakterna av Strängnäs.

Inom föreningen var han de första drygt fyra åren kassör och tog sedan över ordförandeklubban efter Anders Höglund 1988. Fem år som redaktör för VärmlandsAnor är också en insats ej att förglömma. Redaktören gör sig till tolk för VärmlandsAnors läsare och ber att på

detta sätt få gratulera till de uppnådda 70 åren, och önska fortsatt lycka och välgång på alla områden – framför allt inom släktforskningen.

Carl-Johnn Ivarsson

Ordförandekonferensen..
forts från föregående sida

förbundet. Som väl de flesta känner till finns nu databasen på CD-ROM, innehåller ca 5 miljoner namn och kostar 495 kr för medlemmar i någon släktforskarförening. Jämfört med tidigare produkter av detta slag är sökbarheten avsevärt förbättrad.

Schwerin 2003

Gustaf von Gerten berättade om de kommande tyska släktforskar dagarna i Schwerin. Under perioden 1850-1930 beräknas ca 200 000 svenskar ha utvandrat till Tyskland och det finns således mängder med svenskättlingar där. Det inledda samarbetet med våra tyska vänner kan således leda till något stort.

Lars-Gunnar Sander

Doktor Lindgren i Säffle

Bilden på framsidan föreställer doktor Lindgren i Säffle. Bland säfflefotografen Ludvig Abergts tiotusentals glasplåtar drog vi fram detta mästerverk. Högre stånds miljö, tidigt 1900-tal, men som så ofta bortglömda ansikten. 98-åriga Astrid Anderson visste dock råd. – Det påminner mycket om doktor Lindgren, Säffles förste Idkare i nya sjukstugan, jag tror faktiskt det är han. Vi letar raskt fram Ludvig Abergts sittingsböcker och i juni 1913 hittar vi mycket riktigt doktor Carl Lindgren, tre interiörer 18 x 24 cm. Fyra kopior var beställda. Astrid Anderson berättar vidare att familjen var bosatt ovanpå Wermlandsbanken – och det stämmer bra med burspråket. Den äldre gossen gissar

hon är Olle, medan flickan torde vara Britt-Emsy. Församlingsboken ger den fullständiga familjebilden. Sjukstuguläkaren Carl Lindgren, f 1859 med hustrun Elin Andersson, f 1879, och barnen Olle och Britt-Emsy, f 1911. Barnflickan är okänd. Familjen Lindgren kom till Säffle 1909 och stannade här under nio år. Efter att bilden togs föddes yngste sonen Georg Lindgren som på 1940-talet skulle återkomma till Säffle som läkare vid det sjukhus där hans far en gång arbetade. Så har ytterligare en gammal bild fått liv. Ganska exakt 90 år efter att familjen poserade framför kameran lastes de in i datorn och Säffles bildarkiv.

Claes Åkerblom

En utvandrare från Suttevtjavn och sökandet efter hans attlingar

av Lars-Göran Jansson

Det här är en beskrivning av hur kontakten mellan Sverige och USA återknöts efter över femtio års avbrott. Det är troligen mot slutet av 1940-talet som "amerikabreven" från "morbror Carl" upphör. Hemma i Ångebäck i Nyeds församling var det min farfar Theodor Jansson (1890-1980) som hållit kontakten efter att hans far Erik Magnus Jansson (1854-1943) tidigare skött denna syssla. Då breven slutade komma antog man att "morbror Carl" var död, och att hans efterlevande inte hade intresse av att fortsätta brevväxlingen med en okänd avlägsen släkting i ett okänt avlägset land. Faktiskt hade även "faster Hilma Maria" också emigrerat till Amerika och levtt d& till början av 1940-talet, men med henne verkade ingen brevkontakt hållits i Ångebäck.

Så har började det

I januari 2001 började jag med utgångspunkt från vår son, göra ett släkträd. Som startmaterial hade jag Ur en nyedssläkts historia sammanställd av Karl Emanuel Eriksson 1962. Den innehåller ättlingar till Erik Jonsson (1705-1776) från Fageråsen, Nyed. Dessutom fanns en sammanställning över "min del" av den s.k. "Glumserudssläkten" gjord sedan tidigare.

Det som förenklade min forskning var att det verkade som om anfäderna på min fars sida med få undantag varit bosatta i Nyed, på min mors sida i Vilse, på svärföräldrarnas sida i Sunnemo och Gustav Adolf.

Allt eftersom framsteg gjordes, dels via egen forskning bland mikrokort på Arkivcentrum, dels via Gonline och Family Search på nätet, växte släkträdet till fn 347 st anfäder.

Det finns en nackdel då man forskar efter anor i stället för ättlingar, man kan missa vissa intressanta sidospår. Fördelen med "anforskning" är att man faktiskt

vet hur många personer man letar efter.

En av mina släktingar frågade intresserat om jag hittat något om "morbror Carl som emigrerat till Amerika" och det var då som sidospåret tog fart. Ett sidospår som jag tidigare ej gjort notis om.

Vem var "morbror Carl"?

Vem var egentligen "morbror Carl" morbror till? Ganska snabbt kom vi fram till att det måste ha varit min farfars morbror man menade. Något förvirrande i sammanhanget var uppgiften om en Carl Roland Kruckenberg som också fanns i USA och hade anknytning till vår släkt. Som en parentes kan nämnas att denne Carl Roland var son till min farfars faster, Hilma Maria Jansdoer, vilken emigrerat 1899 till New Haven, Connecticut, tillsammans med maken. För närvarande upphör spåren i Connecticut 1947-48.

Det som var känt om "morbror Carl" var att han lär ha gift sig och fått åtminstone två barn, Ethel och Theodor, och att både Minnesota och Illinois var troliga stater där de bosatt sig.

I Ur en nyedssläkts historia hittade jag: "Carl Wilhelm Jonason, f. 3/10 1869 (31/10) i Nyeds socken. Utf. till N. Amerika 19/3 1888." Son till Maja Cajsa Eriksson (1829-1892) och Jonas Erik Mattsson (1830-1913) i Suttertjavn, och bror till min farfars mor, Amalia Jonasdotter (1864-1930).

Senare efterforskning visade att han vid utvandringen tjänstgjordes som dräng i byn Sutterhöjden, en grannby till Suttertjärn. Året 1869 då Carl föddes var ett av de tre nödår i slutet av 1860-talet då regn, torka och epidemier härjade i Sverige. Carls tre år äldre broder, Lars Magnus, hade enligt husförhörslängden 1886 "sökt tillstånd att utvandra till Amerika". I 1888 års husförhörslängd är han avförd, och prästen har antecknat "rymt till Amerika". Förutsättningarna att återfinna Lars Magnus är mycket små då han

troligen rest till Amerika under falskt namn. Kanske var det stundande militärtjänstgöring som gjorde att han tog det drastiska beslutet att "rymma".

Var bosatte han sig?

För att få svar på dessa frågor kontaktade jag Emigrantregistret i Karlstad via deras webbsida och fyllde där de uppgifter jag hade. Några veckor senare fick jag besked om att man hittat uppgifter i de amerikanska kyrkböckerna. Med spänning väntade jag på att få se materialet. Materialet var kopior ur kyrkböckerna från Moline, Illinois där Carl Wilhelm Johnson och hans maka Ellen Frida Larsson samt sonen Theodor Wilhelm född 30/5 1898 fanns noterade på adressen 1422 11 Street i Moline. Dessutom framgick att Carl var född 31/10 1869 i "Verml. Nyed".

Han hade lämnat Göteborg den 30 mars 1888 med "S/S Juno 4" med destination Hull i England för att sedan via Liverpool resa till USA. Detta k reste inte mindre än 4188 km värlänningar till USA.

Charles William med sonen Theodore William.

Charles William Johnson, Illinois alias Carl Wilhelm Jonasson från Nyed (1869-1953)

företrädesvis till just Minnesota eller Illinois.

Utän Torbjörn Janssons på Emigrantregistret **hjälp** som tog fram uppgifterna hade det varit mycket svårt att komma vidare.

Hur går man vidare?

En kontakt jag knutit tidigare **hos** mor-monkyrkan i Utah, visade sig vara till nytta även denna gång. Genom honom fick jag fram uppgifter ur 1900, 1910 och 1920 års folkräkningar. Där fanns även dottern **Ethel** Ellen Elisabeth f 20/6 1903.

Carl som nu benämndes Charles jobbade som montör på en plogfabrik. Denna plogfabrik var John Deere Company, ett företag vars huvudkontor än idag finns kvar i Moline.

Dag Blanck vid Augustana College svarar sil här **då** jag **frågar** honom om hur en svensk invandrarfamilj levde i Moline på 1910-talet:

En industriarbetarfamilj levde under relativt enkla omständigheter. Det var hårt arbete som gällde, samtidigt som nian kunde skaffa sig relativt hyggliga inkomster, de bodde i en familjhussom vid den tiden var ganska välhållna. Idag dr dessa områden betydligt mera nedgångna. Svenskarna var socialt högt värderade, betydligt högre än belgare, irländare och mexikaner: De var kanske till och med på samma nivå som tyskarna. Närheten till det svenska Augustana College bidrog säkert till statusnivån.

Via SSDI (amerikanska **socialförsäkringssystemets dödsregister**) fick jag fram både Theodors och **Ethels** SSN (**socialförsäkringsnummer**) samt deras bostadsort vid dödsfallet. Theodordog i Des

Moines, Iowa och **Ethel** dog i Moline. Därefter rekvirerade jag kopior på deras **ansökningsformulär** från "Social Security Administration" i Maryland. Dessa kopior skulle ytterligare stärka att det var rätt personer jag hittat i SSDI. Det visade sig ta ca 4 månader innan kopiorna kom men när de väl kom bekräftade de att jag var på rätt väg.

Under tiden skickade jag massvis med **mail** till olika amerikanska institutioner.

Kyrkogårdsförvaltningen i Moline hittade **Carls** familjegrav på **Riverside-kyrkogården** där det framgick att han dog 1953, samt att även hans hustru, barnen Theodor och **Ethel** och en Richard W. också var begravda där. Där fanns **också** gravplats reserverad för en för mig ännu så länge okänd Neal.

En chansning som gick hem

Jag chansade ganska fritt genom att skicka ett **mail** till webbmastern på Polk Countys officiella **hemsida**. (Des Moines, där Theodor dog, ligger i Polk County). En oerhört hjälpsam person, Jenny, åkte till biblioteket, sökte fram dödsnotisen ur "The Des Moines Register" och i denna **dödsnotis** framgick att då Theodor dog 11/11 1978 efterlämnade han **två** söner, Neal T i Minnetonka. och Richard W i Clear Lake, en syster, **Ethel** i Moline, samt en brorsdotter.

Från tidningen "Quad City Times" fick

jag **Ethels** dödsnotis där det framgick att hon levte ogift i alla hr och närmast sörjande var brorsönerna Neal i Minnetonka och Richard i Clear Lake.

Nu var alla uppgifter dubbelkollade, och kopiorna från "Social Security Administration" bekräftade helt dessa fakta.

Under hela mitt "detektivarbete" har jag hela tiden mötts av hjälpsamma och intresserade personer **hos** olika amerikanska myndigheter och institutioner. Har de jag kontaktat inte själva **kunnat** hjälpa mig så har de ofta vidarebefordrat mina **mail** till någon annan.

I och med att det inte fanns någon Neal T Johnson i SSDI så tydde detta **på** att han fortfarande var i livet, och vid en kontroll i "Yellow pages" på **Internet** hittade jag en Neal T Johnson med en adress i närheten av Minnetonka, Minnesota. Det var bara att hoppas det var rätt Neal!

Kontakten återupptas

Ett **mail** jag fick från Neal den 4 juni 2001 **bekräftade** att jag hittat rätt. Han skrev att han blivit **mycket** glad över att kontakten återupptagits, och detta glädde mig otroligt mycket.

Sex månaders forskning var över och hade givit bästa möjliga resultat.

Kontakta gärna författaren via e-post Ig@nollfemfyra.com. Besök **gärna** "Släktföreningen Erik Jonsson-släkten" på nätet: www.nollfemfyra.com/erik

Vinterns program

Fikaträff - Rötter och Anbytarforum

tisdag den 27 januari, 2004 kl.19.00

Arkivcentrum, Bror Almquist-salen.

Anbytarvärden **Peter Karlsson** besöker oss och pratar om Rötter, Anbytarforum och databaserna. **Passa på** att **träffa** honom.

Vi **träffas** under gemytliga former och får info om det senaste samt **ägnar** oss åt **anbyten** och pratar **släktforskning**.

Medtag eget **fika**.

Kursdag om DISGEN

lördag den 28 februari, 2004 kl.13-17.00

För dig som har eller tänkt skaffa **släktregistreringsprogrammet DISGEN**.

Programmets **både** grunder och avancerade funktionerna tas upp.

Anmälan till **Gunnar Jonsson** vsff@telia.com eller 0533-10559 senast **16/2**.

Ange i din **anmälan** vilka **frågor** du vill ha svar på.

Minst tio **anmälda krävs** för att kursen ska **bli** av.

Kostnad 100 kr per person. Eftermiddagskaffe ingår.

Arsmötet

lördagen 20 mars 2004, Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum

Varmlands släktforskar- förening 20 ar

Styrelse och funktionärer i Varmlands släktforskarförening 1983-2003

Ordinarie ledamöter:

Anders Höglund, Kristinehamn	1983-1987
Ulf Nilsson, Filipstad	1983-1985
Ingrid Johansson, Grums/Värmskog	1983-1991
Lars-Gunnar Sander, Forshaga	1983-
Eivor Lantz, Hammarö	1983-1994
Annette Stenbäck, Hagfors/Norra Råda	1986-1991
Ingvar Dahl, Arvika	1986-1989
Carl-Fredrik Holmer, Karlstad	1986
Torun Mossfeldt, Karlstad	1987
Bo Cider, Molkom	1988-2000
Sonja Peterson, Karlstad	1988-1995
Carin Widén, Karlstad	1988-1989
Stig Jonasson, Kristinehamn	1990-1992
Harald Persson, Karlstad	1992-1997
Bernhard Granholm, Grums	1992-1999
Gunnar Jonsson, Säffle	1993-
Gunhild Svensson, Karlstad	1995-1996
Anette Carlsson, Kristinehamn/Örebro/Karlstad	1996-
Tom Silja, Forshaga	1997-1998
Liv Hagberg, Karlstad	1998-
Karl Gustaf Lindgren, Säffle	1999-
Carl-Johan Ivarsson, Kila/Söderköping	2000-
Björn Grindegård, Forshaga	2001-

Suppleanter:

Carl-Fredrik Holmer, Karlstad	1983-1985
Yvonne Korsbo, Karlstad	1983-1985
Torun Mossfeldt, Karlstad	1983-1986

Det första styrelsen fotograferad den 11 juni 1985. Från vänster syns Lars-Gunnar Sander, Yvonne Korsbo, Kenneth Larsson, Anders Höglund, Ulf Nilsson, Torunn Mossfeldt och Eivor Lantz.

Henrik Lindström, Karlstad	1983-1985
Berit Olsson, Forshaga	1986-1988
Maj Andersson, Sysseleback	1986
Kenneth Larsson, Arvika	1986
Carin Widén, Karlstad	1987-1988
Lisen Schutzer, Älgå	1987-1988
Anneli Möller, Karlstad	1987-1990
Gunhild Svensson, Karlstad	1988-1994
Janet Leffler, Skoghäll	1989-1993
Bertel Swanson, Edane	1989-1993
Valla Johansson, Säffle	1991-1993
Anette Carlsson, Karlstad	1994-1995
Tom Silja, Forshaga	1994-1996
Irène Luthman, Karlstad	1994-1996
Lennart Gustafsson, Säffle	1995-1996
Gerhard Kaukerat, Slottsbron	1996-1999
Arne Berg, Kila	1997-
Karl Gustaf Lindgren, Säffle	1997-1998
Eva Fredriksson, Karlstad	1997-
Anneli Johansson, Högboda	1999-2000
Marianne Fröding, Karlstad	2000-
Sigvard Boström, Väse	2001-

Ordförande

Anders Höglund, Kristinehamn	1983-1987
Lars-Gunnar Sander, Forshaga	1988-

Vice ordförande

Ulf Nilsson, Filipstad	1983-1985
Ingrid Johansson, Grums/Värmskog	1986-1991
Bernhard Granholm, Grums	1992-1997
Anette Carlsson, Örebro	1998
Bernhard Granholm, Grums	1999
Karl Gustaf Lindgren, Säffle	2000-

Sekreterare

Ingrid Johansson, Grums	1983-1985
Annette Stenbäck, Hagfors/Norra Råda	1986-1991
Stig Jonasson, Kristinehamn	1992
Gunnar Jonsson, Säffle	1993-

Kassör

Lars-Gunnar Sander, Forshaga	1983-1988
Carin Widén, Karlstad	1988-1989
Stig Jonasson, Kristinehamn	1990-1991
Harald Persson, Karlstad	1992-1997
Liv Hagberg, Karlstad	1998-

Ny bok om slakten Ekelund

Vi har glädjen att kunna presentera en ny bok om en känd värmländsk slakt. Det är *Werrnlandslegten Ekelund* och dess förgreningar av Leif Robertson, Stockholm. Leif är född dalsläning, medlem i vår förening och i "det civila" verksamhetsledare och tränare vid Lidingö friidrotts-gymnasium. Slaktboken ges ut av Värmlands Släktforskarförening – se vår postordersida. *VärmlandsAnor* bad Leif berätta om sin bok:

Historiskt intresserad har jag alltid varit och under många uppväxtår hade jag möjligheten att lyssna till och fascineras av min mors minne och klara fakta. Dock fanns det även hos henne begräns-

ningar, vilket bl.a. förde med sig att reda ut de olika släktbanden och kopplingarna som fanns i vår slakt – på hennes sida.

Jag kunde ta del av ett dokument som mor hade fått efter sin moster. Där beskrev delar av vår bakgrund. Detta papper hade tagits fram av en annan släkting, som fått fram just att vi hade band till Anders Ekelund på Älgå

Jag satte mig och skrev rent detta och där började intresset vakna på allvar. Forskade i huruvida denne Ekelund kom från Värmland eller var han hade sina rötter. Snart skulle det visa sig att det skulle svälla till att inte bara omfatta den gren – Olof – som jag tillhör, utan desto mera de

övriga också.

Jag vet att det inte på något sätt är heltäckande och att det säkert finns fel och brister, men jag förstår också att någonstans var jag tvungen att stanna upp och ge mig andrum. Här är mitt tillskott till den delen av historien, som började i Västergötland och tog sig vägen till Värmland, för att hitta stigar till Dalsland, Stockholm, Göteborg, Norge och Australien.

Många roliga och spännande stunder har jag haft och kommer säkert att följa upp skriften med en reviderad upplaga, när jag hämtat andan.

Leif Robertson

Revisorer:

Sten Ek, Karlstad	1983-1987
Johan Backlund, Karlstad	1983-1990
Inger Prånge, Karlstad	1988-1992
Gunnar Jonsson, Säffle	1991-1992
Kerstin Moden, Karlstad	1993-1994
Gerhard Kaukerat, Slottsbron	1993-1995
Olle Skoog, Kristinehamn	1995-
Lennart Fallberg, Molkom	1996-

Revisorssuppleant:

Leif Gidlöf, Karlstad	1983-1985
Bengt Tholin, Karlstad	1986-1993
Olle Skoog, Kristinehamn	1994
Lennart Fallberg, Molkom	1995
Roland Hedström, Molkom	1996-

Valberedning

Eva Fredriksson, Karlstad	1983-1988
Gunnel Kvarnström, Karlstad	1983-1988
Peter Olausson, Karlstad	1983-1988
Valla Johansson, Säffle	1988-1990
Anders Höglund, Kristinehamn	1988
Titti Leidzén, Karlstad	1988
Ulla Larsson, Edsvala	1988-1993
John Andre, Karlstad	1988-1991
Allan Johansson, Säffle	1991-1993
Gunnar Bergström, Karlstad	1992-1996
Ingrid Johansson, Värmskog	1994-

Stig Jonasson, Kristinehamn	1994-1999
Kenneth Larsson, Arvika/Mangskog	1997-1999
Bernhard Granholm, Grums	2000-
Björn Grindegård, Forshaga	2000
Rånald Engelbrekt, Filipstad	2001-

Materialförvaltare

Torun Mossfeldt, Karlstad	1984-1987
Bo Cider, Molkom	1988-2000
Kerstin Wallqvist, Karlstad	2001
Fredrick Andreasson, Forshaga	2002

Redaktör, VärmlandsAnor

Anders Höglund, Kristinehamn	1984-1989
Bernhard Granholm, Grums	1990-1994
Lars-Gunnar Sander, Forshaga	1995-2000
Carl-Johan Ivarsson, Kila/Söderköping	2001-

Grafisk form, VärmlandsAnor

Harald Persson, Karlstad	1992-1997
Elisabeth Thorsell, Järfälla	1998
Anette Carlsson, Örebro/Karlstad	1998-

Webbansvarig

Anette Carlsson, Örebro	1997-1999
Gunnar Jonsson, Säffle	1999-

Registrator

Sonja Peterson, Karlstad	1992-2000
--------------------------	-----------

Ordföranden har ordet

Släktforskardagarna i Ronneby blev mycket lyckade. Blekinge Släktforskarförening hör inte till de större föreningarna i förbundet. Och därför var det en fantastisk fin prestation att arrangera det hela på Ronneby Brunn som är ett konferenscentrum av internationellt snitt. Tyvärr dras släktforskarrörelsen med en liten svans av **gnällspikar** som tydligen finner ett nöje i att kritisera arrangörerna av släktforskardagar. Trots god mat och dito betjäning klagades det på restaurangen. Ja, kommer någon flumförening dragandes med fler matgäster **än** vad som föranmalts, så **får** man väl finna sig i att restaurangpersonalen blir irriterad. Så klagades det över att man inte hittade till utställningen. Ja, den **normalbegåvade** besökaren behövde ju bara fråga i receptionen efter vägen om han till äventyrs inte kunde undgå att se den **jämna** ström av människor som rörde sig mellan föredrag och utställning. Så var man mycket otrevlig och oförskämd mot de ungdomar som tog upp den "fullständigt orimliga parkeringsavgiften" a 20 kr per dag och som oavkortat gick till stadens ungdomsrörelser. Tyckte man att denna avgift var oöverstiglig kunde man ju ställa bilen inne i den parkeringsvänliga staden Ronneby och ta en kort promenad på den vackra vägen **längs** **än** ut till Brunnen. **Släktforskning** är trots allt en innesittarhobby och dess utövare behöver sannerligen röra på sig! Nej kara blekingar, strunta i **gnällspikarna**, ni gjorde ett jättefint jobb!

Som val de flesta vet har vi varje torsdag mellan kl 16 och 20 medlemservice i forskarsalen på Arkivcentrum i Karlstad. Då finns en erfaren **släktforskare** från föreningen på plats och hjälper besökare med lösning av olika problem t ex svår-lästa texter mm. I höst har vi utökat denna service på ett sätt som **är** så länge torde vara unikt i Släktforskarserverige. Under Anbytarforum på Rötter kan man ställa frågor till den jourhavande **släktforskare**

ren i forskarsalen och förhoppningsvis få svar med en gång. Men en sådan **fråga** måste vara väl avgränsad. I princip skall den gälla en enstaka **uppgift** som jourhavanden kan ta fram eller kolla från mikrokort eller originalhandling. I en del fall kan mikrofilmen, som forskaren sitter med, vara så dålig att viss text inte går att läsa. I sådana enstaka fall kan vi få tillåtelse av arkivet att titta i originalhandlingen. På förekommen anledning måste jag påpeka att denna service inte avser ren forskning! Frågor av typen **Tacksam** för alla upplysningar om NN född 1797 i Loffstrand, Ekshärad kan **så**ledes inte besvaras.

Tyvärr blev det alltför få anmälda till den tilltänkta DISGEN-dagen den 4 oktober. Därför blev vi tvungna att inställa denna **träff**. För ett år sedan hade vi en sådan här **träff** som blev mycket välbesökt. Då hann vi endast med de mer elementära bitarna i DISGEN. Nu tänkte vi fortsätta med något som mer liknade en överkurs, men tydligen saknades intresse för en sådan. Hör gärna av Dig till styrelsen om Du har synpunkter om en ny DISGEN-dag nästa år!

I år firar vår förening 20-årsjubileum. När vi firade 10-årsjubileum försökte jag i *VärmlandsAnor* 1993:4 blicka in i framtiden och spå vad som skulle handa under den kommande 10-årsperioden. Nu har vi facit.

Den **första** frågan jag ställde mig var om intresset för släktforskning skulle fortsätta att öka? Den frågan besvarade jag med ja av framför allt tre anledningar. Antalet pensionärer ökar, arbetstidsförkortning innebär ökad fritid samt populära **släktkrönikor** på TV. Då detta skrevs hade vi ca 400 medlemmar. I dag har vi ca 1100.

Vad denna **enastående** ökning kan bero på är naturligtvis **svårt** att säga. Ett ökat antal pensionärer har säkerligen varit en starkt bidragande orsak. Arbetstidsför-

kortningen har inte realiserats och är som bekant **f n** föremål för en het politisk debatt. Däremot har tyvärr många **fått** ökad "fritid" på grund av arbetslöshet. Några populära TV-serier av typen **Forsythe** och **Rötter** kan jag inte erinra mig att vi sett. Däremot har TV producerat program om ren släktforskning. Utan tvekan visar massmedia alltmer ett påtagligt intresse för släktforskning. I somras blev jag **t ex intervjuad** i lokal-TV om vår förening och om **släktforskning**. Allt detta talar för fortsatt ökat intresse för släktforskning – även om **kulturnämnder** som den i Örebro gör allt för att stoppa utvecklingen.

Har det då blivit dyrare att släktforska? Nej knappast. Som jag **föruutsåg** har **låne**-kostnaderna för **mikrokort** stigit överlag. Men någon dramatisk höjning **har jag** inte hört talas om. Genlines inbrott på marknaden har naturligtvis påverkat släktforskarens kalkylsituation ganska radikalt. **Abonnemangspriserna** kan vid **första** påseende vara avskräckande. Men för en nybörjare som verkligen vill gå in för sin hobby blir det antagligen billigare med ett Genline-abonnemang än att låna massor av mikrokort från SVAR. Med **Genline** tycks också skriet efter fler mikrokortcentra ha tystnat. I dag har ju t ex alla kommunbibliotek i Värmland Genline-abonnemang. En intressant fråga är vad Genline kommer att ta sig an när man är klar med kyrkböckerna? Blir det domböcker eller mantalslängder?

För tio år sedan spådde jag att släktforskning i större utsträckning skulle komma att bygga på kontakter mellan forskare och mindre på ett hejdlöst letande i kyrkböcker. Har kanske jag fått rätt, men inte riktigt på det sätt som jag då tänkte mig. Sådana ting som **Internet** och **Anbytarforum** kunde man då inte ens drömma om. Här går nu utvecklingen i en rasande fart och vi vet inte var den kommer att sluta. Möjligheterna tycks vara **obegränsade**. Tyvärr är det många

Mera plats för slakt- och hembygdsforskare på Karlstads stadsbibliotek

av Eva Fredriksson

Efter 30 år på samma plats på stadsbiblioteket i Karlstad har nu Värmlands-samlingen definitivt växt ur sina lokaler. För tre år sedan fick slaktforskarna nya utrymmen i själva biblioteket med läsapparater, kopiator, filmer, register och litteratur lätt tillgängligt för självbetjäning. Nu är det alltså den lokalhistoriska boksamlingens tur att få mera plats och det sker genom att det stora läsrummet görs om till Värmlandsrum i direkt anslutning till slakiforskaravdelningen. Det blir ett ljus och vackert rum med utsikt mot Museiparken och mera plats på bokhyllorna för böcker som vi tidigare inte kunnat exponera. Trivsamma studieplatser skall det också bli. Flytt av böcker och ombyggnad sker under hösten, så vi hoppas på en invigning före årets slut.

Slakt- och hembygdsforskning är en viktig verksamhet för Karlstads stads-

bibliotek. Vi **bemödar** oss om att hålla den lokalhistoriska samlingen så komplett som möjligt och erbjuda hemlån av det allra mesta, men även möjlighet att i trivsamt miljö studera på biblioteket. Slakt- och hembygdsforskare med intressen utanför Värmland vill vi tillgodose genom att förmedla lån av böcker och mikrofilm men måste tyvärr ta ut en viss avgift för detta. Sedan i maj 2003 har vi utökat vår service med abonnemang på Genline. Forskare med rötter i Småland, Östergötland, Göteborgs- och Bohus län och Värmland kan gratis boka datorn i "Slaktforskeriet" och slipper därigenom kostnader för inlån från SVAR. Genline byggs nu ut i snabb takt och när detta skrivs, är redan stora delar av de båda Skånelänentillgängliga.

Vi erbjuder också gratis sökning i Arkion och i ett antal CD-Romprogram

som Sveriges befolkning 1970 och Dödboken m. fl.

Demonstrationer av internetresurser för slaktforskare har vi haft under flera terminer. De har alltid varit fullbokade. Vi hoppas kunna fortsätta med det framöver, men på grund av ytterligare ombyggnad av biblioteket kan det tankas bli ett uppehåll i den verksamheten. Fortbildning av bibliotekspersonalen är viktig för att vår service till allmänheten skall fungera väl och där försöker vi också göra vårt bästa.

Karlstadsstadsbibliotek måste krympa sina lokaler. Kostymen är för stor, som det heter, och hyreskostnaderna måste minskas. I det laget känns det extra roligt att man kunna göra denna satsning och inom kort halsa våra besökare välkomna till ett större, vackrare och innehållsrikare Värmlandsrum!

som över Internet åker snålskjuts på andras **mödosamt framforskade** resultat utan att själva lämna några bidrag. men det är väl en nackdel som vi får ta. Ett annat problem är det som jag vill kalla för "genealogivirus" som okontrollerat och oerhört snabbt sprider sig framför allt via Internet. Det jag **tänker** på är felaktiga uppgifter i antavlor som kan placera hela **släktgrenar** i gålet sammanhang. Hur skall slakiforskarrörelsen komma till rätta med detta i framtiden?

En annan **fråga** jag tog upp, var hur man skall ta hand om bortgångna slakiforskares material. Ibland hör man ju talas om fasansfulla historier där oförstående efterlevande slänger värdefullt forskningsmaterial på soptippen. Någon systematisk bevakning från vår förenings sida av att sådant inte händer är nog svårt att realisera. Men Föreningen DIS har i alla fall gjort en förtjänstfull insats på det här området.

Jag trodde också att 1800-talet skulle få större betydelse i slaktforskningen och

att det förmodligen skulle komma speciella läroböcker för slaktforskare vad **beträffar** detta århundrade. Ett bevis för att detta faktiskt hänt är väl Per Clenienssons och Kjell Anderssons nyutkomna bok Slaktforska vidare. Där beskrivs en mängd källor som just är hänförliga till 1800-talet och som inte berörts i tidigare slaktforskarhandledningar. Ett annat tecken på denna utveckling är t ex **Porträttfynd** som finns under Rötter på Internet.

Redan för tio år sedan pågick en del projekt hos flera slaktforskarföreningar där man registrerade kyrkböcker i sökbara databaser. Min förhoppning var då att även vår förening skulle kunna starta sådana projekt. Och så har det också blivit! När detta **skrivs** läggs sista handen vid en CD-ROM innehållande sökprogram och alla de register över födde, vigde och döda som vår förening till dags dato givit ut i bokform. Registerfloran börjar nu för övrigt bli **svåröverskådlig**. Det finns i dag mängder av register och databaser på våra

arkiv och museer, hos slaktforskarföreningarna, i bokform, på CD och på Internet. Har jag tittat i alla aktuella register eller har jag glömt bort något, frågar man sig ibland när man söker en viss person. Kanske vi snart behöver ett speciellt program som leder oss rätt i **registerdjungeln**?

Begreppet **slaktforskning** är i dag inte lika enkelt och välstrukturerat som i Ella Heckschers bok **Sex kapitel om slaktforskning** vars första upplaga kom ut 1938. Numera har det tillkommit en mängd olika specialområden och underavdelningar. Enbart det område som rör IT är ju en hel vetenskap för sig. Jag tycker mig också se att de professionella historikerna **börjar betrakta** slakiforskarna med lite större respekt. En vacker dag kanske något av våra universitet till och med **inrättar** en professur i **slaktforskning**. Sådana lär faktiskt finnas i utlandet. Om den utvecklingen är på gott eller ont är svårt att säga.

Lars-Gunnar Sander

Anor och anekdoter

av Anette Carlsson

Nu liar Värmlands Släktforskarförenings jubileumsbok kommit och försäljningen pågår för fullt. Boken, som har fått namnet Anor och anekdoter, ges ut i samband med föreningens 20-Ars jubileum och började säljas i samband med arkivens dag och Värmlands bokmessa på Värmlands museum i Karlstad 7-8 november 2003.

Arbetet började för cirka ett år sedan, i november 2002. Ett antal personer bjöds in att skriva om det som berörde dem mest inom ämnet släktforskning och Varmland. Gensvaret var enormt och så gott som alla tillfrågade lovade att skriva. Det resulterade i 25 intressanta artiklar med mycket olika innehåll.

Artiklarna spänner över ett stort område både innehållsmässigt och fackmässigt. Varje artikel har sin speciella genre och det gör att boken blir mycket varierande och trevlig att läsa.

Här nedan kommer en kort sammanfattning över vad boken innehåller och vilka som har varit med att skriva.

Släktforskning

Peter Olausson står för den poetiska delen av boken och inleder med en dikt om släktforskning.

Hur det började

För 20 år sedan grundades Varmlands Släktforskarförening. Eva Fredriksson skriver om hur och varför föreningen kom till och hur det allra första mötet artade sig.

Hur det fortsatte

Lars-Gunnar Sander fortsätter berättelsen och berättar om vad föreningen har gjort under dessa 20 år. Från att ha varit en liten förening på knappt hundra personer är vi idag över 1100 medlemmar från hela Sverige och från de nordiska länderna och USA. Under årens lopp har en del stora projekt dragits iland och det

största är nog Släktforskar dagarna som hölls i Karlstad 1999.

Släktforskar dagarna 1999

1999 var det dags för Värmlands Släktforskarförening att anordna de årliga släktforskar dagarna och riksstämman i Karlstad. Lars-Gunnar Sander skriver om hur detta evenemang avlöpte.

"Kallor att ösa ur!"

När man släktforskar kan man ofta ha nytta av mer material än bara kyrkoböcker och annat originallmaterial. Peter Funke ger en hel del tips på litteratur som kan vara bra att hämta information från.

Släktforskning med hjälp av fotografier

Gunnar Högborn berättar hur han med hjälp av fotografier hittade okända släktingar och hur till synes lösliga problem helt plötsligt får en lösning.

Karolinen i Älgå

När en tysk löjtnant ur det Tyska Dragonregementet 1727 köper en gård i Älgå funderar man på varför. Sten Nyborg

skriver om hur denna tyska familj kom att bosätta sig västra Värmland.

Soldatregistret 20 år

Ingela Bäckman skriver om soldatregistret, vilka uppgifter som finns där och hur man kan ta del av dem.

Dä a bar å åk!

Den förste nybyggaren i Kittelfjäll som ligger i norra Lappland kommer ursprungligen från östra Varmland. Valter Berg berättar om hur man på slingriga vägar kom från till detta.

Sant och osant om mina anor

När Sven Anders Björklunds far skulle konfirmeras gjorde han det i Sunne kyrka, fast familjen var bosatt på annat håll. Orsaken var att han var slakt med Jonas Frukstedt som varit kyrkoherdedär. Men ibland stämmer inte familjetraditionerna.

Mina genoarer

Kenneth Larsson berättar lättsamt om hur han blev släktforskare och vad det har burit med sig.

Emigrationen och värmlänningarna

Från 1800-talets mitt och fram till 1930 emigrerade ungefär 1¼ miljon svenskar till Amerika varav cirka 100 000 kom från Värmland. Gunnel Kvarnström skriver om varför man lämnade Värmland, hur resan över Atlanten kunde gå till och var man hamnade i Amerika.

Register till kyrkböcker

Carl-Johan Ivarsson skriver om de kyrkboksregister som gjorts för Värmland och hur detta projekt har växt fram med tiden. En förteckning över befintliga register finns också.

Nar Erk Persan

Om en släktgårds historia och om de per-

soner som har bott på den berättar Arne Linnarud. **Gården** heter När Erk **Persan** och ligger i **Spelnäs** hemman i Sunne socken, **någon** mil norr om Sunne på Frykens västra strand.

Att halka in på Riddarhuset

Fäder till oäkta barn kan ge en oväntad vändning i släktforskningen. Sven Mghl berättar om hur han fick en adlig fader till en av sina anor.

I ett gammalt skåp

I ett gammalt **skåp** kan det finnas mycket intressant att ta del av. Elisabeth Thorsell berättar om "farmors **skåp**", från Dalen i Nordmarks socken, och vad hon hittade i det.

Värmlandsfinnari Nya Sverige

Den svenska **utvandringen** till Nordamerika startade redan i **början** av 1600-talet till kolonin Nya Sverige vid **Delawarefloden**. En betydande del av dessa tidiga utvandrare kom från Värmland. Jan-Erik Björk söker i denna artikel identifiera de Värmlandsfinnar som fanns bland kolonistörerna i svenska och amerikanska källor.

skogsaffärer, arbetsvandringar, invandrare och lönnkrögeri

Chris Henning skriver bland mycket annat om ett rånmord i Lysvik 1874 där en anfader enligt traditionen skulle ha mördats när han rodde lönepengar över Fryken för ett bruk. Men källorna säger något annat.

Värmlandsarkiv, både företagens och förvaltningens arkiv

Thomas Kvarnbratt **skriver** om vad som finns på Värmlandsarkiv. Han berättar bl.a. att vissa av Värmlandsarkivs **bestånd** är så unika att de också blivit nationellt intressanta.

Tre fogdar i Yngshyttan och ett dryckeskarl

Historien om ett dryckeskarl som blev en slaktklenod och som kan följas genom generationer berättas av Sven **Hesslow**. Det börjar med att hertig Carl blir mycket törstig.

Här vilar Punkt

En **vandring** på en **kyrkogård** kan ge upphov till många intressanta historier. Claes **Åkerblom** tar oss med på en vandring

bland **Säffles** betydande män och kända personer på By kyrkogård söder om **Säffle**.

Fyra brev från Alfred

Ingrid Johansson tar upp emigrationen ur en **annan** synvinkel. Alfred **skriver** brev till sin broder **Walfrid** om att han tänker emigrera.

Bemärkelsedagar

Hur var vädret förr i tiden och hur kunde man planera sin vardag utan väderleksrapporter. Gunilla Önnberg har sammanställt en bondepraktika ur Albert Segerstedts **anteckningar** som ger oss en liten bild av hur man planerade.

"Rive i gammelt"

Varför börjar man släktforska? Mats Sjökvist **skriver** om hur han började och vad hans morbror hade i **byrålådan**.

Folk och få i Saxån

Saxåverket bestod av en medeltida hytta, anlagd föra Gustav **Vasas** tid, och en hammarsmedja **anlagd** 1633. Om Saxån och dess **invånare** har Kjell Aberg valt att **skriva**.

Mord på fältjägare vid Trossnäs

1836 mördas fältjägaren Adolf Jansson Brand utanför Trossnäs. **Bernhard**

Granholm **beskriver** genom **avskrifter** av olika protokoll hur ett **slagsmål** urartar och slutar med ett mord.

Redaktionskommittén har **bestått** av Lars-Gunnar Sander, **Anette** Carlsson, Eva Fredriksson, Marianne Fröding och **Carl-Johan** Ivarsson. Boken **har** redigerats och behandlats av **Anette** Carlsson och är sedan tryckt på Tryckeri Knappen.

Vi ville gärna att boken inte bara skulle ha ett gediget **innehåll** utan **också** ha en genomarbetad form och vara vacker att se på. Lennart Fröding tog omslagsbilden av Stanifrändemonumentet i Rottneros - som inte bara visar Värmlands kartbild utan **också** symboliserar det historiska arvet från **finnar som** invandrat till Värmland och **värmlänningar** som utvandrat till Amerika.

Det kostar en del att framställa en sådan bok och vi har fått ekonomiskt stöd av Sveriges **Släktforskarförbund**.

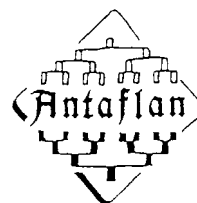
Anor och anekdoter finns att köpa hos Värmlands **Släktforskarförening**, se sidan 26. Men man kan även köpa den på **Arkivcentrum** i Karlstad och på våra **medlemsmöten**. **Priset** är 200 **kronor** och boken har en upplaga på 500 ex.

Vi önskar er alla en trevlig läsning och hoppas att ni kommer att få många trevliga stunder när ni fördjupar er i **Anor och anekdoter**.

Anor och anekdoter släpptes officiellt på den Värmländska bokmässan som hölls den 7-8:e november på Värmlands museum i Karlstad. Boken fogse mot över förväntan och många stannade vi värt bokbord för att titta närmare på den.. Här har Carl-Johan Ivarsson och Eva Fredriksson fån besök av Lars-Gunnar Sander vid bokbordet. Bild Anette Carlsson.

Ur andra medlemsblad

Nr 103

Värmlänningar

Flydda dagar **2003:2** (Linde Bergslags Släktforskarförening) Slakten Ehrenpreus och Wedevågs bruk av *Calle Lindström*: slakten var nära befreundad med den värmländska slakten Linroth.

Gräns-Posten nr 49 (Gränsbygdens Slaktforskare i Dalsland, Bohuslän och Østfold) Efterlysningberörande *Jan Erik Hallgren* född 1868 i Filipstad.

Släkt-Trädet **2003:3** (Nordvarmlands Släktforskarförening) Kvinnor byggde vägar i nöttidens Fryksdalen av *Petrus Westlind* (1945). Kanal Östmark-Torsby påbörjad för 100 år sedan av *LB*. Antavla för *Cecilia Hedström* född 1976 i Torsby.

Släkt & Slekt **2003:3** (Solør Slektshistorielag) *Paalain* av *Pål Furuberg*. Sysslingen **2003:3** (Södra Roslagens släktforskarförening) Antavla berörande bl a Kroppa (Baggetorp) och Lungund (Brunsbo och Matlängen). Bergmästare eller borgmästare av *Lars Lindblad*: om slakten *Tingwall* i Filipstad.

Södertälje-Probanden nr 148 (Södertälje Släktforskarforening) *Adam Tempelman* och Domarslakten i Sillerud, Laxarby och Vårvik av *Sonia Holz*.

Ådalingen **2003:3** (Ådalens Släktforskarförening) Hos *Malmbergs* i Wäija: *Lovisa Hedberg* född 1821 på *Finnshyttan* var hustru till disponenten *Frans Malmberg* på *Waija ångsåg* i *Ytterlannas* socken.

Övrigt

Anbudet **2003:3** (Eskilstuna – Strängnäs Släktforskarförening) Om emigrantforskning av *Anna-Lena Hultman*.

AnletsBladet **2003:3** (Botvidsbygdens Släktforskarförening) *Kungl Maj:ts* Tjänstehjonsstadga av *Monica Andersson*.

Boden-ANAN **2003:3** (Boden Överluleå

ForskarFörening) *Jordskatter* och *Näringstväng*.

C4-häradsBladet **2003:1** (Kristianstadsbygdens SläktforskarFörening) *Barn* födda utom äktenskapet av *Bodil Persson*.

DIS-PLAY **2003:3** (DIS-Ost) *Internetlänkar* så in i Norden av *Hans Læstadius*. *Diskulogen* nr 62 (Föreningen DIS) Så hanterar du kartor för DISGEN version 8 av *Björn Johansson*. Restaurering av foton kräver stor kunskap av *Jan Jutefors*. Sök arkiven på Internet av *Olof Cronberg*. *Mark-Rötter* **2003:3** (Marks Härads Släktforskarförening) Så bodde vi – byar och skiften av *Anna-Lisa Berglund*.

MGF-Nytt **2003:3** (Midalva Genealogiska Förening) De svenska skatternas historia – del 6 av *Susanne Löwnertz*.

Släkthistoriskt Forum **2003:4** (Sveriges Släktforskarförbund) Tips om forskning i 1900-talets källor av *Eva Dahlberg*. I svenska arbetares fotspår i Danmark av *Charlotte S H Jensen*. Glöm inte bort svenska källor av *Ted Rosvall*: om emigrantforskning.

Västanbladet **2003:3** (Göteborgsregionens släktforskare) Källor till svensk-judisk genealogi av *Thomas Selling*.

Min mormor *Vilhelmina Hagbergs* fader var en av de sista manufakturmederna i *Stjemfors* i *Norra Råda*. *Smedjan* lades ned 1889 och personal mm flyttades till *Hagfors järnverk* som höll på att byggas upp.

Som ersättning i *Stjemfors* startades *sulfatfabriken* samma år där han fick anställning.

På min mormors faders sida återfinns bl. a. *Motjärns*hyttans grundare *finnen Kristoffer Jönsson Havuinen/Honkainen* samt även *Mats Filipsson* som troligen var gift med en syster till *Kristoffer Jönsson*. *Mats Filipsson* vid *Älgsjön*, ej att förväxla med den andra grundaren av *Motjärns*hyttan som var *Matti Paappainen* vid *Älgsjön*.

På *Vilhelminas* moders sida återfinns slakten *Jubel* som har en anfader *Kristoffer jubel*, kopparslagare i *Göteborg*. Där har jag ej kommit vidare bakåt, men troligen är slakten tysk, då jag återfunnit *Jubel / Göbel* i *Perstorp* och på andra glasbruk. Men tyvärr ingen koppling till mina anor.

En annan gren på moderns sida kom från *Nordmark* i *Färnebo* härad.

Björn Grindegård
Skolgatan 2b
667 32 Forshaga
bggard@algonet.se

Forskarresa till Leksand

Om intresse finns kommer Värmlands Släktforskarförening att anordna en forskarresa till Släktforskarernas Hus i *Leksand* under våren. Är du intresserad att följa med på en sådan resa så hör av dig till *Lars-Gunnar Sander* på telefon 054-872754 eller mail lgsander@algonet.se. Om det finns önskemål om forskarresor till andra platser, t.ex. *Riksarkivet* i *Stockholm*, så tala gärna om det också.

VärmlandsRötter
www.genealogi.se/varmland

Antavla nr 103	Upprättad för Vilhelmina Hagberg , f. 3016-1881 i Stjernfors, N Råda(S)				mm(7) t. Björn Grindegård. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I Nr 2-3 (1)	Generation II Nr 4-7	Generation III Nr 8-15	/GenerationIV Nr 16-31	Generation V Nr 32-63		
Nr 2. far Hagberg Jan Olof Manufaktursmed f. 8/2-1854 N Råda, Stjernfors d. 5/1-1931 N Råda g. 18/9-1880 N Råda Nr 1. ansökare Hagberg Vilhelmina f. 30/6-1881 N Råda, Stjernfors d. 15/8-1930 N Råda g. 1/8-1903 N Råda Rådberg Alexius Sylvester f. 31/12-1877, Visnum Nr 3. mor Jansdotter (Skoog) Hilda f. 24/8-1857 N Råda, Stjernfors d. 5/2-1949 N Råda 2/4-2002	Jonsson Sven Järnbruksarbetare f. 8/7-1814 N Råda, Uvedshagen d. 27/2-1874 N Råda g. 5/11-1848, N Råda 4 Olsdotter Lisa f. 31/3-1826 N Råda, Stjernfors d. 19/1-1899 N Råda 5 Larsson Jan Skogvaktare f. 4/11-1820 Nordmark, Stjelpshyttan d. 19/12-1904 N Råda g. 1/4-1850, N Råda 6 Jubel Carolina f. 27/11-1816 Gbg amiral. varv. fs(O) d. 23/5-1893 N Råda 7	Olofsson, Jonas. Abo f. 26/9-1785, N Råda, Uvedshagen d. 17/4-1852, N Råda, Uvedshagen g. 19/11-1809, N Råda Svensdotter, Cherstin f. 25/9-1786, N Råda, Örbäcken d. 1859, N Råda Olsson, Olof f. 28/5-1792, Nordmark d. 1/12-1859 Larsdotter, Maria f. 1/6-1780 d. 25/10-1849 Pehrsson, Lars. Torpare f. 18/6-1784, Sunnemo d. 12/2-1856 Bengtsdotter, Anna f. 24/12-1793, Gustaf Adolf d. 28/10-1836 , Nordmark g. 1/4-1850, N Råda 6 Jubel. Elias. Siöttullvaktmästare f. 29/7-1787, Vänersborg(P) g. 19/3-1811, Gbg am. v. fs.(O) 14 Nyberg, Anna Maria f. 4/5-1789, Gbg am. v. fs. (O)	Persson, Olof f. 7/2-1745, N Råda, Stenbäcken Olsdotter, Gunilla f. 9/4-1751 , N Råda, Björklunden Svensson, Sven f. 13/9-1756, N Råda, Stjem Persdotter, Annika 21/2-1759 , N Råda - 15/6-1812 , N Råda Jansson, Olof Nilsson, Peter Gabrielsdotter, Catarina Persson, Bengt-Erik Jonsdotter, Stina Jubel. Kristoffer. Kopparslagare 1741, Stockholm(A) - 1826 Beckman, Catarina 1751, Göteborg - 1829 Nyberg, Johan. Sjöman f. Göteborg(O) Eliander, Engela	Olofsson, Per 1715 • 1749 Hakansdotter, Kerstin Jonasson, Olof 1708 • 13/5-1782 , N Råda, Björklunden Pärsdotter , Gunilla 5/4-1716, N Råda - 6/6-1791, N Råda Svensson, Sven 1730 • 1775 Svensdotter, Maria f. 1736 Caspersson , Per 27/7-1729, N Råda - 13/3-1802, N Råda Olofsdotter, Britta 26/11-1727 , N Råda - 8/5-1782, N Råda		

Vällärd eller Högvällärd

av Anette Carlsson

Nr 104

När man slaktforskar träffar man ofta på personer med långa och krångliga titlar. Vissa titlar känns lite överambitiösa och man får lätt intrycket att ju fler titlar man har desto finare var man. När prästen i socknen fick barn står det i födelseboken om Kyrkoherden Höglärde Herr Magister Elavus Fryxell och när ett barn föds på säteriet är föräldrarna Högvälborna Herr Kapten Baron Hindrik Johan Rehbinder och Högvälborna Madame Elsa Magdalena Ugglä. Det är lätt att anse några av titlarna som "tomma" titlar som egentligen inte säger något. Jag skrattade lite för mig själv och konstaterade att höglärd bara var en satt utöka antalet titlar och att man naturligtvis var höglärd om man hade studerat och blivit kyrkoherde. Men av någon anledning tog jag mig en titt i Henrik Anderös bok *Ordbok för slaktforskare* och då insåg jag att jag misstänkte något väsentligt. Jag slog upp titel efter titel och blev mer och mer förundrad. Här kommer några av de insikter jag gjorde.

Adlig eller inte

Det finns en rad titlar som talar om vilken social ställning en person har. Högvälborne kallas en person som är greve eller friherre. Välborne är titeln för en person av lagre adlig, obetitlad adel eller en oadlig som nått en viss maktposition i samhället. Detta är nog de vanligast förekommande titlarna som avser adlighet. Men det är bra att kunna till skillnaden. Sedan finns också titeln Vällärdig som visar att det galler en person ur ståndsklassen som inte är adlig. Friborn innebär att man är född av fria föräldrar, av frälse slakt eller av adlig börd. Ädelborn visar att en person är av adel börd. När man möter Högvälborna herr kapten baron Hindrik Johan Rehbinder kan man alltså med hjälp av titeln avgöra att detta är en person ur högadeln, med klassen baron. Baron är förresten en mer

sällskaplig variant av friherre. Han är kapten vid något regemente, i det här fallet Närke-Värmlands Regemente.

Titlar för prästerskapet

Aven för präster finns en mängd varianter på titlar som berättar mer än vad man kan tro vid första ögonkastet. Här kan man hitta olika grader av lärd t.ex. vällärd, höglärd och högvällärd. Om en präst är Vällärd innebär det att han har en lagre prästtitel. Titeln vällärd används också för t.ex. skollärare, studenter och gymnasister. Om de är magistrar tituleras de höglärde. Högvällärde är titeln för en kyrkoherde på landsbygden som inte är magister. En komminister eller skollärare som även är magister har titeln Höglärde. I det här sammanhanget kan man nämna att magister är en akademisk titel, som före 1860-talet motsvarar en fil. doktorsexamen.

Ärevördig är en annan titel som förekommer för bl.a. komministrar och lärare. Inte heller de är magistrar för då skulle de titulerats höglärde. Pastorn i församlingen kan ha titeln Högärevördige och höglärde. Om det däremot står Vällärevördige och höglärde så galler det en titel på bla konrektorer vid en skola (lärare i lagre läroverk som tillsammans med rektorn undervisar i de högre klasserna), bataljons- och skvadrons predikanter och kyrkoherdar på landet. Är de inte magistrar tituleras de högvällärde.

Rörigt? Vi tar två exempel. Eretyrdiga och högvällärde Herr Jonas Alstermark. Ärevördig visar att det handlar om en komminister eller en lärare som inte har magisterexamen. Högvällärde innebär att han arbetade som kyrkoherde på landsbygden. Här har man inte skrivit ut att han är präst, men det kan man alltså lista ut med hjälp av titlarna. I exemplet Kyrkoherden Höglärde Herr Mag Elavus Fryxell är det mycket lättare. Här kan man utan att behöva tolka titlarna utläsa att han är Kyrkoherde och att han har magister-

Jag slaktforskade åt en väninna till min mamma. Hon visade sig ha anor i de flesta socknar i nuvarande Säffle kommun samt även i Mo på andra sidan Dalslandsgränsen. En rolig men mindre förvånande upptäckt var att vi var slakt – Dagmar var sexmanning med min pappa.

Carl-Johan Ivarsson
Björnstigen 25
614 31 Söderköping
cj.ivarsson@telia.com

examen. Höglärde styrker detta, men säger inget nytt.

Civila titlar

Förutom de titlar som tagits upp finns det en rad liknande titlar som inte visar på varken stånd eller prästerlig examen. Det är en rad civila titlar som lätt kan blandas ihop med de andra. Här kan man tex ta upp Högaktad som är en titel på handlande och borgare i städerna. Vällärdad är på samma sätt en titel för civila tjänstemän av lägre grad utan kunglig fullmakt. Äreboren är en titel för ståndspersoner med högt anseende. Vällärdståndige är en titel som används av bla nämndeman. Vällärd är en titel för hantverkare. Vällövlig är en titel som under ståndsperioden tilldelades borgarståndet, rådhusrätters magistrat. Så att Skrivaren Äreboren och vällärdad herr Samuel Hiort är en man med en lägre civil tjänst som arbetar som skrivare känns ganska klart just nu.

Den här sammanställningen har fått mig att tänka till lite. Jag hoppas att någon annan också kan ha lite nytta av den.

Källor:

Andersson, Anderö, *Ordbok för slaktforskare*.

Antavla nr 104	Upprättad för Dagmar Rudqvist, f. 4/8-1927 i Kristinehamn(S)				Orter i (S) län om inte annat anges
Generation I Nr 2-3 (1)	Generation II Nr 4-7	Generation III Nr 8-15	Generation IV Nr 16-31	Generation V Nr 32-63	
Nr 2. far Rudqvist Helmer Gottfrid Predikant i Säffle f. 13/5-1883 Kila, Kleven La d. 111-1970 Säffle g. 25/10-1922 Kila	Rudqvist August Andersson Målare i Säffle f. 17/12-1847 Kila, Rud d. 30/9-1927 Säffle g. 14/1-1876, Kila	Rud, Anders Bengtsson. Soldat f. 28/12, Gillberga, Ökne d. 5/7-1879, Kila, Rud g. 1/1-1831, Kila Jonsdotter, Märta f. 3/10-1808, Långserud, Högen d. 18/12-1881, Kila, Rud Rolin. Johannes Larsson. Torpare f. 19/1-1821, Kila, Såghult d. 5/9-1865, Kila, Bunäs Persdotter, Kajsa f. 14/7-1822, Bro d. 22/1-1893, Kila, Bunäs Myrman, Johannes A:son. Backstugu f. 1/9-1822, Mo(P), Vassbotten d. 19/3-1889, Kila, Fjäll g. 26/12-1846, Kila Johannesdotter, Kajsa f. 12/9-1827, Mo(P), Vassbotten d. 4/1-1915, Kila, Fjäll Larsson, Anders. Torpare f. 6/4-1823, S Ny d. 18/12-1907, By, Säffle köping g. 26/12-1849, By Olsdotter, Kajsa Gustava f. 16/4-1829, S Ny, Ramstad d. 15/1-1899, By, Säffle köping	Bengtsson, Bengt f. 9/6-1767, Gillberga, Takene Andersdotter, Ingrid 8 21/9-1768, Gillberga - 18/9-1813, Gillb. Rangman, Jon Andersson. Soldat 1781, Svanskog - c1812 Olsdotter, Margareta 9 4/1-1777, Långserud - 8/4-1855, Kila Rolin, Lars. Torpare 14/11-1770, Södermanland - 1850, Kila Andersdotter, Maria 21/4-1788, Tveta - 19/1-1853, Kila Olsson, Anders. Backstugusittare 7/7-1787, Mo(P) - 3013-1868, Mo(P) Larsdotter, Maria 5/8-1790, Mo(P) - 9/4-1867, Mo(P) Jansson, Johannes. Hemmansagare 20/6-1797, Mo(P) - 1413-1861, Kila Jansdotter, Katarina 24/1-1807, Mo(P) - 1/7-1893, Kila Andersson, Lars. Torpare 11/9-1796, Långserud - 5/1-1855, By Larsdotter, Britta f. 1792, S Ny Jonsson, Olof. Dräng 6/10-1775, Botilsäter - 29/4-1846, S Ny Nilsson, Kajsa 15 20/5-1789, Botilsäter - 13/1-1848, S Ny	Ersson, Bengt. Bonde 2/9-1736, Gillberga - 11/2-1803, Gillberga Persdotter, Britta 1739 - 25/5-1806, Gillberga, Takene Svensson, Anders Olsdotter, Maria Olsson, Olof. Bonde 18/4-1754 - 20/8-1830, Långserud Jonsdotter, Maria 12/10-1748, Långserud - 17/2-1823, Långserud Olsson, Olof. Bonde 1/11-1746, Mo(P) - 1830, Mo(P) Olsdotter, Annika 23/6-1744, Kila - 28/8-1825, Mo(P) Esbjömsson, Lars. Bonde f. 23/3-1738, Mo(P), Låbytn Persdotter, Marit f. 1750, Mo(P), Låbytn Larsson, Jan. Bonde 12/2-1767, Svanskog - 1834, Mo(P) Andersdotter, Kerstin 4/3-1764, Åmål lfs(P) - 27/4-1818, Mo(P) Andersson, Jan. Bonde 23/10-1770, Mo(P) - 8/9-1826, Mo(P) Larsdotter, Sara 22/4-1768, Mo(P) - 4/2-1810, Mo(P) Fjellman, Anders. Soldat f. 20/3-1767, Svanskog Larsdotter, Anna 2/2-1761, Långserud - 11/3-1817, Lhgsrud Olofsson, Jonas. Bonde f. 1746 Jansdotter, Katarina 1751 - 23/2-1793, Botilsäter, Pukerud Skarkman, Nils Danielsson. Soldat 1753, Ölserud - 1803, Botilsäter Ersdotter, Lisa f. 1753	
Nr 1. ansökare Rudqvist Dagmar Helmy Anna Adjunkt i Säffle f. 4/8-1927 Kristinehamn	Småskollärarinna f. 28/10-1848 Kila, Såghult d. 5/9-1930 Säffle	5	11		
Nr 3. mor Lindberg Anna Cecilia f. 26/6-1888 By, Säffle köping d. 19/8-1958 Säffle	Andersdotter Stina f. 2/11-1850 By, Bäck d. 17/8-1925 Säffle	6	13		
2002					

Boftips

Folke Ahlmark (t) och Lars Ahlmark Värmlandssläkten Ahlmark

Uppsala 2003, 96 sid, personregister,
A5. Distribution: Lars Ahlmark, Skol-
gatan 23, 753 12 Uppsala.

I Svenska slaktkalendern 1963 anges målarmästaren i Filipstad Carl Ahlmark, född 1772, som äldste kände stamfar för släkten Ahlmark. Folke Ahlmark kunde sedan genom forskning föra släkten tillbaka ytterligare tre generationer till bergsmannen i Gåsborn Joel Larsson, född omkring 1653. Efter Folkes död har sonen Lars fullföljt släktkrönikan som nu presenteras i en liten innehållsrik bok som även lockar en utomstående till läsning.

Läsaren får följa de äldsta generationerna som var bergsman i Gåsborn och gjutare i Rämnen. Namnet Ahlmark antogs under senare delen av 1700-talet men varur det härledds namns inte. Ovan nämnde Carl Ahlmarks son Oscar Ferdinand erhöll burskap som handlande i Karlstad år 1847. Hans rörelse utvecklades snabbt med intressen i ett antal företag. År 1872 startade han skeppsbyggeri på Kanikenasholmen och året därpå sjöattes ångaren "O F Ahlmark". Men då hade Oscar Ferdinand avlidit och verksamheten övertogs av brorsonen Karl August. Efter dennes död 1901 överlät hans anka företaget till August Uppvall som varit befälhavare på ett par av rederiets fartyg.

Krönikan, som sträcker sig fram till nutid, gör även avstickare till Chile och Nordamerika där senare medlemmar av slakten tidvis varit verksamma. Tjugofem sidor upptar slakttavlor där man finner kända namn som Geijer, de Besche med flera. Några gamla foton av äldre slaktmedlemmar samt det Ahlmarkska huset på nuvarande rivningstomt efter Domus

kryddarframställningen.

Boken inleds med några visdomsord av självaste Goethe: *So eine Arbeit wird eigentlich nie fertig. Man muss sie für fertig erklären, wenn man nach Zeit und Umständen das mögliche getan hat.* Något att tänka på för varje medlem i vår förening som väntar på att publiceras i sin forskningsresultat i VärmlandsAnor tills han tror sig bli färdig – vilket man aldrig blir när det gäller släktforskning.

Lars-Gunnar Sander

Eskilsaters hembygdsförening

Torp och ödegårdar i Eskilsäter

Sammanställning av resultaten från inventeringen av försvunna torp och andra företeelser i Eskilsäter, 2003. 348 sidor (två delar). Kartor, illustrationer. Pris 240 kronor. Säljes genom Sven Johansson, Magasinsgatan 1B, 661 30 Säffle, tel 0533-15131 eller e-post sven.15131@swipnet.se

Eskilsaters socken är belagen längst söderut på Värmlandssnäs. Socken den utan jämförelse största socknen i Säffle kommun – om man räknar den del av Vänerns yta som ingår! Raknas bara landyta så är det endast 64 km². Folkmängden, som 1860 var 1237 personer, var 236 vid det senaste årsskiftet. Eskilsäter är en utpräglad glesbygd.

Om man jämför med grannsocknarna så har Eskilsäter några säregna drag. Ett sådant är att Eskilsäter är en utpräglad skargårdssocken med ett stort antal öar som varit bebodda. Många av de boende på fastlandet också sökt sin utkomst genom innanhavet Väneren, som fiskare, skeppare eller inom andra maritima yrken.

Ett annat drag är att det har funnits flera

säterier, nämligen Aggerud, Byn, Kärvinge, Rosenborg och Säter. En följd av detta är att det funnits många torp i socknen, flera belagda redan under 1600-talet. Medan de övriga säterierna mist sin rang, så har Rosenborg (eller Gårstad som det tidigare hette) varit den dominerande egendomen i socknen in i "modern" tid. Alla dessa torp har inventerats under en följd av år av Eskilsaters hembygdsförening. Arbetet började 1986 och nu har det blivit tid att lägga fram resultatet. Flera av dem som var med i inventeringsarbetet från början finns inte i livet längre. Att det varit ett omfattande arbete visas av sammanställningens omfång – hela 234 sidor text och bilder i del 1 samt 114 sidor med familjetabeller i del 2. Uppdelningen i två delar fungerar mycket bra. Om man jämför med torpinventeringsprojekt i grannsocknarna Ölserud och Botilsäter så har man här en betydligt högre ambitionsnivå.

Texterna är ojämnt fördelade mellan ställena. För några noteras enbart namn, läge och eventuellt någon kort notis om kulturväxter. För andra ges omfattande beskrivningar och flera av de boende familjerna presenteras. Det beror förstås på att källmaterialet är olika. En del torpställen är bara bevarade i folkminnet, medan andra finns namngivna i kyrkböckerna sedan 1600-talet. Med "företeelser" i undertiteln menas fornminnen, väderkvarnar, vadersågar, tjärdalar, dansbanor och andra minnesvärda platser.

Det ges också utförliga presentationer av de olika hemmanen. För varje hemman finns också ett "urklipp" från Hembygdskartan med pilar inskrivna till varje plats som noteras i texten. Detta underlättar orienteringen i läsfåtöljen och även om man skulle vilja besöka de olika platserna.

Det finns också en avdelning med exempel från föreningens inventering av gamla bilder och dessutom uppgifter om

socknens skolor, handelsbodaro och annat minnesvärt.

I socknarna på Varmlandsnas finns många snarlika ortnamn, och det torde vara mer än en släktforskare som förväxlat rå- och rörshemmanet Gumnerud under Rosenborg med skattehemmanet Gunnerud. Båda ligger i Eskilsäter! En annan synnerligen besvärlig ort för släktforskare är de tre ställena Gamla Skajön, Nya Skajön och Nyaste Skajön alias Skajöbråten. Skajön och Björkönen ligger trots namnen på fastlandet och tillhör hemmanet Kalvön – där huvudgården verkligen ligger på en ö. Jag är säker på att denna bok kommer att underlätta för många förvirrade Eskilsäterforskare! Men den har självfallet ett stort värde för alla som är intresserade av Värmlandsnäs och Säfflebygden.

Finns det något i övrigt att önska? Ja, alla torparfamiljer i de torp som namnges i husförhörslängderna finns inte med. En sådan ambition hade självfallet gjort skriften ännu tjockare men hade också forskjutit publiceringen ännu en bit in i framtiden.

Upphovsmannen och -kvinnorna är ganska anonyma. I bildavdelningen finns några fotografier från inventeringar. Edmund Einevik har under många år varit ledare för inventeringsgruppen och en verklig eldsjäl för hembygdsforskningen i Eskilsäter. Den som har genomfört forskning i kyrkböckerna och även suttit vid datorn är Sven Johansson som också är vår förenings lokalombud för Millesvik och Eskilsäter. Dessa och övriga i gruppen är att gratulera till ett fint arbete!

Carl-Johan Ivarsson

Halvar Nilsson Det Ransäter som var

Föreningen för Varmlandslitteratur.
Karlstad 2003. 136 sidor, inbunden, illustrationerad. ISBN 91-86134-19-1. Pris 140 kronor + porto. Beställes från Föreningen för Varmlandslitteratur, Bibliotekshuset, Plan 1, 651 84 Karlstad. Tel/fax 054-21 38 47. e-post kansli@varmlandslitteratur.nu

En ny värmländsk sockenhistorik tillhör inte vanligheterna. Men nu har nestorn bland värmlandshistoriker, lektor Halvar Nilsson gjort något av "det vanskligaste en forskare kan ge sig in på", som han själv skriver i förordet. Halvar Nilsson har

gjort sig känd som den främste kännaren av värmländsk medeltid genom en rad viktiga artiklar samt boken *De värmländska medeltidsbrev*.

Halvar Nilssons hembygd är Ransäters socken. Denna bygd har tidigare fått sin skildring i Nils Helgers bok *Ransäter och Munkfors* från 1944. Här vill Halvar Nilsson nu vid 90 års ålder ge en fördjupad skildring av bebyggelsens uppkomst och utveckling med hjälp av de s.k. kamerala handlingarna, nämligen jordeböcker, tiondelängder och mantalslängder samt domböcker. Han har agnat mycken forskannöda åt dessa ofta skrymmande och svårtillgängliga arkivhandlingar och den till omfånget beskedliga boken är resultat av ett oerhört omfattande forskningsarbete.

Ransäter har en förhållandevis kort men intensiv historia. Vid medeltidens slut, för Varmlands del dokumenterad genom 1503 års fogderakenskap, så finns hemmanet "Ranesetther" i Övre Ulleruds socken. De första till namnet kända Ransätersborna möter i 1540 års jordebok, nämligen Jon i Ransäter och Nils i Munkerud. Vid slutet av 1500-talet började hertig Karl att utlova hjälp till de undersåtar som ville anlägga nybyggen på bolbyarnas utmarker, allt för att kunna öka kronans inkomster. Det får effekt överallt i landskapet men det blir särskilt tydligt i Ransäter, där en rad nybyggen som Tallåsen, Kärne, Björkerud (Åmberg) och Hedås m.fl. tas upp i jordeböckerna under 1600-talets första årtionden. Det sker en kontinuerlig nybebyggelse i bygden kring Klarälven under hela 1600-talet.

Vid mitten av 1600-talet så sker en viktig händelse som förändrar bygden för all framtid. Då köper borgmästaren Johan Börjesson i Karlstad de tre vattenfallen i Ranån, och här startas tre järnbruk. Genom att bruksägarna så småningom bosätter sig i socknen och självfallet genom bruksarbetarnas förändras det sociala livet där på ett genomgripande sätt. En av brukspatronerna heter Bengt Gustaf Geijer d.y. Denne blir 1787 ägare till övre härden i Nedre hammaren. Den äldste sonen var ämnad att ta över som bruksägare men Erik Gustaf Geijer blev istället professor i historia, skald och kulturell gigant.

Skildringen av Ransäters historia slutar med 1900-talets ingång. Då förändras skattesystemet men även andra viktiga företeelser, stångjärnsbruken har drabbats

av "bruksdöden" och järnverket i Munkfors blir dominerande i bygden. Vi får hoppas att Ransäters 1900-tal kan få sin skildring vid ett senare tillfälle.

Något bör sägas om bokens uppläggning. Historien om Ransäter berättas i kronologisk ordning, från äldsta tid (dvs medeltidens slut) till 1900-talets början. En befogad kritik som kan riktas mot många sockenhistoriker är att det saknas perspektiv på bygdens historia. Socknen blir en värld alldeles för sig själv. Här har Halvar Nilsson gjort precis tvärtom. Han rör sig obehindrat mellan den nationella och den lokala nivån och låter de hävdvunna epokindelningarna för Sveriges historia också bli kapitelindelningari boken. Här visar sig Halvar Nilsson inte bara som en skicklig forskare utan som en god pedagog. Boken blir en kunskapsrik lokalhistorisk "läsebok". Tyvärr finns en del korrekturfel som kan störa läsningen något, men felen påverkar inte innehållsmässigt.

Jag tror att boken om *Det Ransäter som var* kommer att bli en klassiker bland värmländsk sockenlitteratur. Den är självfallet nödvändig läsning för alla med intresse för Ransäter men har också stort intresse för en vidare krets som intresserar sig för värmländsk historia i allmänhet.

Carl-Johan Ivarsson

Istället för skåpmat

Ett varmt tack vill jag rikta till Er som hörsammade min vädjan i det senaste numret om att skicka in bidrag till *VärmlandsAnor*. Några av de alster som kom in har fått plats här, vilket har gjort att den utlovade fortsättningen av min egen uppsats om värmländska släktgårdar har fått vänta till ett senare tillfälle. Andra kommer under 2004. Men jag hoppas också att det fortsätter att komma in artiklar, bilder och antavlor till *tidningen*. Jag vet att många av Er har forskningsresultat i "byrålådan eller på hårddisken som vantar på publicering. Tveka inte utan skicka in – min adress finns på sid 2.

Carl-Johan Ivarsson

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

728. Jag har genom family search fått fram att min mors farfarsfar *Nils Persson* som ska vara född i **Värmland** 5/6 1765, död i **Sättna** (Y) 1617 1840. Tyvärr är inte hans födelseförsamling i **Värmland** angiven. Min förhoppning är att någon kan ge mig ett tips om hur jag ska få fram dessa uppgifter.

Wivan Fromin

wivan.fromin@swipnet.se

729. En av mine 8-tipp-oldefedre var *Jon Kettilson*, född ca. 1540. Han eller faren, *Kettil Eriksson*, flyttat från **Bro** till **Dalsland**, där han eide eiendommer i **Rörviken**, **Näs**, **Jaren**, **Sund**, **Diserud**, **Finslerud**, **Grattisbo**, samt noe i **Torskog** och **Aremark** (Norge). I *Nössemarkboken* omtalas han på sida 1491 150. Min mor har förgejves försøkt å finne ut mer om *Jon* og *Kettil*, men det skjer jo hele tiden nye "funn", og mitt spørsmål er derfor om någon kan si noe mer i dag. Med så mye eiendom i **Dalsland** må han jo ha etterlatt noen spor i **Näs** og **Värmland**, også?

Kjell Hernes

Michelets vei 25B

N-1368 STABEKK

Norge

kjhernes@broadpark.no

730. Jag söker information om föräldrarna till *Brita Kristina Sundin* född 2014 1878 i **Malung**. Det jag tror mej veta är att de hette *Anders Andersson* och *Märta Andersdotter* från **Mangskogsfs**. De var på arbetsvandring i **Malung** vid Britas födsel, några årtal eller annat vet jag ej.

Stefan Macklin

Gabrielsvägen 18

15250 Södertälje

stefan.macklin@telia.com

731. Jag söker släktingar till *Carl Johan Olsson* f. 15/5 1835 d. 5/10 1902 i **Rudshaget**, **Aspberg**, **Segestad** och hans hustru *Stina Jansdotter* f. 1215 1837 d. 31/1 1911. Dessa är min farmors fars föräldrar. Hennes far var deras äldste son *Olof*

Gustaf Carlsson f. 14/12 1859. Han emigrerade till USA 1897 och jag har uppgift, att han kommit till Ellis Islands. Min farmor hade kontakt med honom 1909 och då var han troligen i New York, men därefter förlorades kontakten.

Jag har fått kopior av *Carl* och *Stinas* bouppteckningar för att ev. få uppgift om *Olofs* adress därifrån. Dessvärre blev det ingen framgång. Det står endast, att han vistades i **Norra Amerika**. Däremot finns födelseuppgifter om hans 8 syskon. 1911 står det följande: *Karl Johan Larsson*, änkeman efter *Maria Lovisa* f. 14/1 1864. *Charlotta* f. 2514 1866 vistades i Göteborg. *Karl Fritioff*. 25/3 1870. *Adolf* f. 2318 1874 vistades i Kristinehamn. *Otto* f. 1911 1878. *Anna* f. 1911 1878 gift med stationskarlen *Gustaf Jonsson*, **Edsvalla** station. *Karolina* f. 2611 1880. *Axel* f. 15/12 1881 vistades i Amerika.

Finns det någon som forskat på någon/några av *Olofs* syskon? Jag har en förhoppning om att kanske någon har hört talas om *Olofs* vidare öden.

Eva Mattsson

Prosten Ahlbergs gata 12

418 71 Göteborg

tel 031-54 14 34

ema.mattsson@tele2.se

732. Söker *Karl Oscar Ljungström* f. 1877 i **Karlstad**. Han reiste til Norge (**Skotfoss**, **Skien**) för 1900, giftet seg med *Klara Lind* fra **Åmål** ca 1905.

Roy Thoresen

Dronningv. 28 C

3531 Krokkleiva

Norge

roy.thoresen@ementor.no

733. Skulle söker efter min mans borttappade morfar. *Johan Lennart Jansson*, namnbyte till Nilsson, f. 3 feb 1879 i **Älvsbacka**. Far kusken/torparen *Nils Magnus Jansson* f. 1843, d. 1921 och mor *Maja Stina Nilsson* f. 1851 och d. 1930. *Johan Lennart* emigrerade till USA 1911. Den 26 sept 1911 anlände han till N.Y. med skep-

pet *Mauretania* och angav att han skulle till kusin *Bengt Engström* i **Westboro**, **Wisconsin**. I bouppteckningarna efter föräldrarna anges *Johan Lennart* också som *Johan Leonard* bosatt i **Nord Amerika**. Efterforskningar i familjen *Engström* i **Westboro** ger heller ingen information. Det finns en inte säkerställd information att *Johan Lennart* har sant ett foto till Sverige med bild på en traktor och sin son *Petter*. *Johan Lennart* åkte också ut tillsammans med en yngre man *Ivar Rudolf Sundström* född 1892. Vi letar efter dennes familj i USA och om det kan finnas någon information där. *Johan Lennart* är alltså far till *Kristina Amelia* f. 1903 och d. 1990 som är min mans mor. Min mans mormor *Hilma Kristina Lind Johansson* f. 1881 -d. 1967 gifte sig 1904 med en annan man *Johan Albert Olsson* f. 1882 och d. 1965. Frågan är alltså om någon känner till vår *Johan Lennart Nilsson*?

Siv o Kjell Janson

Acksjön 330

660 60 Molkom

resursen@telia.com

734. Jag söker upplysningar om en vig-

sel mellan *Johanna Loman* född 5 april 1778 i **Gräsmark** och den norske desertören *Brynild Ingebrigtsen* (*Embretsen* el. *Engelbrechtson*) från **Hokstad** eller **Bråten** i **Tyllidal** vid **Tynset** i Norge. Denna vigsel ska ha skett omkring 1797. Paret fick flera barn och den förste sonen, *Jan Petter Bråten*, är född 1797 i **Ljusdal** i Sverige. Övriga barn, *Lars* född 1806, *Ole* född 1810, *Johanna Gurine*, f. 1814 och *Hans Johan*, f. 1820 är troligen födda i Norge.

Harald Grötting,

7818 LUND,

Norge

faksmyra@c2i.net

735. I *Albert Palmqvists* handlingar i

Värmlandsarkiv finns ett maskinskrivet blad betecknat "II" med början av en släktutredning rörande *Denis Jansson Kruse*, Östervik (vid Rimmen), född 16/2 1772, död ,1839. Var finns resten av denna utredning, i manus eller eventuellt tryckt?

Lars Ahlmark
Skolgatan 23
753 12 Uppsala
tel 018-144528
fax 018-555018

736. Kan **noen** hjälpe med å finne mine **værlandske røtter** eller slekt. Min oldefar *Nils Olson* var **født** i **Hallebol** og dapt i **Køla Kirke** i november 1845. Han flytta til Norge omkring 1870 og bosatte seg på Frolands Verk i **nærheten** av Arendal. Her bor det en stor etterslekt som er interessert i kontakt med eventuelle slektninger eller **noen** som **kan** hjelpe med å komme på **sporet** av forfedrene. Foreldrene hans var *Olof Svendsen* og *Anna Johnsdotter Årtakan* som ble ektevidd i **Køla Kirke** 26 febrari 1837. Det er **mulig** at Nils hadde en **søster Kerstin**, født 24 april 1849.

Gunnar Gundersen
Lauvli 4827
Frolands Verk
Norge
gugunder@online.no

737. Vem ar denne man? Bilden fanns bland min mormors foton och jag skullevilja ha den identifierad. Personen har sannolikt anknytning till Sunnemo eller Karlstad. Min mormor hette *Kristin Larsson* (1887-1949) och bodde större delen av sitt liv i Nore, Sunnemo.
Annette Stenbäck
Lillåsen, Ransäterstorp 14
684 93 Ransäter
tel 0552-30125

Dags att betala medlemsavgiften

Nu har det än en **gång** blivit december månad och det är dags att betala medlemsavgiften. **Årsmötet** beslutade **på** styrelsens förslag att höja medlemsavgiften fr.o.m. 2004 från 120 till 140 kronor. Orsaken är **förstås** att kostnaderna ökar och att det senaste bokslutet slutade med ett underskott. Använd gärna det inbetalningskort som finns bifogat denna tidning. Om du betalar **på något annat sätt**, ange helst ditt medlemsnummer (står på adresetiketten).

Vi hoppas att höjningen inte skall bli en orsak for att inte betala. Vi vill fortsätta att hålla tidningens goda klass, både innehålls- och utförandemässigt. Vi har också nya spännande projekt p i gång.

Vi är tacksamma om ni betalar **före** januari **månads utgång**. **Tänk** på att försenade betalningar, **påminnelser** och annat strul kostar föreningen både tid och **pengar**.

Ny Blomskogsbok

Pelle Norelius liar **genom** att kombinera husförhörslängder, födelse-, vigsel- och dödböcker för Blomskogs socken fått fram uppgifter om de som bott i socknen från 1600-talet fram till 1920. För 1600-talet har han även använt mantalslängder och **sockenstämmoprotokoll**. **Boupp-teckningar**, **domböcker** och **lantmäteriets skiftesprotokoll** ar andra källor, som han använt i forskningen. Pelle har skänkt sitt material, som beskriver ca 3000 familjer, till **Blomskogs Hembygdsförening**, som nu beslutat att ge ut materialet kompletterat med konfirmationsbilder 1899-2003 i bokform.

Pelle har **förut** gjort bland annat två böcker om Mossbergssläkten och en skrift De smidda gravkorsen vid gamla kyrkplatsen i **Blomskog** (den kan **beställas** från hembygdsföreningen pris 35 kr). Hans stora erfarenhet av **forskning** har gjort att den kommande boken fått en god uppläggning. Den är redigerad **hemmansvis** och sökningen på förnamn med hänvisningar gör den **lätthanterlig**. Boken kommer 2004, är inbunden, har ca 450 sidor, **pris** kr 390 + porto.

Vår **hembygdsförening** har genom köp av gamla bybebyggelsen i **Källtegen** - **bygdespelet Amerikabrevets spelplats** -

en något ansträngd ekonomi och vi **vädjar därför** om forhandsbeställningar for att klara **tryckningen**. Beställ före **nyår** så får Du Ditt namn i boken.

Beställningar och upplysningar sker genom undertecknad.

Stig Blom
Manhemsvägen 17, Lennartsfors
672 92 Årjäng
E-post: ulca@arjang.mail.telia.com
Tel. 0573-30056

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer, kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer: markerade med *. Ange ditt medlemsnummer när du beställer: För angivet pris tillkommer porto. Order som överstiger 500,- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev till sekreteraren eller e-post till vsff@telia.com. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Nytt från

**Värmlands
Släktforskarförening**

**Anor och
anekdoter**

*Värmlands Släktforskarförte-
ningens jubileumsbok 2003.*

25 artiklar med varierat innehåll.
Om du skulle ha missat det
så finns det en utförlig presentation
på sid. 16-17

Pris: 200,-

Register och avskrifter

Bogen

Carl-Johan Ivarsson
Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsäter

Arbetsmarknadsprojektet Cresco
Födde 1721-1920 225:- *
Vigde 1721-1920 110:- *
Döde 1721-1920 150:- *

Brunskog

Sven Haage
Vigde 1691-1930 225:- *

Ekshärad

Mats Hellgren
Födde 1665-1722 200:- *
Födde 1723-1799 140:- *
Förs. bok 1665-1750 200:- *

Eskilsäter

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1688-1920 225:- *
Vigde 1688-1920 100:- *
Döde 1688-1920 125:- *

Fryksande

Knut Malmström
Födde 1707-1765 225:- *

Glava

Arbetsmarknadsprojekt i Awika
Födde 1696-1817 220:- *
Födde 1818-1872 220:- *
Födde 1873-1920 220:- *
Vigde 1699-1920 175:- *
Döde 1696-1920 240:- *

Gunnarskog

Carl-Johan Ivarsson
Vigde 1688-1920 225:- *
Födde 1688-1799 225:- *
Födde 1800-1842 225:- *
Födde 1843-1871 225:- *
Födde 1872-1920 225:- *
Döde 1688-1843 225:- *
Döde 1844-1920 225:- *

Huggenäs

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1744-1920 175:- *
Vigde 1761-1920 90:- *
Döde 1761-1920 100:- *

Kila

Gunnar Jonsson
Födde 1640-1817 225:- *
Födde 1818-1900 225:- *
Vigde 1689-1900 120:- *
Bouppt. 1744-1859 60:- *

Lysvik

Arne och Moira Linnarud
Fb, vb, db 1692-1793 350:- *

Millesvik

Arbetsmarknadsprojektet Cresco
Födde 1688-1920 165:- *
Vigde 1688-1920 70:- *
Döde 1688-1920 100:- *

Norra Råda

Mats Hellgren
Födde 1725-1769 140:- *

Stavnas

Jan Thimberg
Födde 1687-1775 170:- *
Födde 1776-1850 200:- *
Födde 1851-1920 225:- *
Vigde 1687-1920 225:- *
Döde 1687-1820 225:- *
Döde 1821-1920 225:- *

Sunne

Margit Olsson och Arne Linnarud
Fb, Vb, Db 1669-1736 300:- *
Fb, Vb, Db 1737-1758 300:- *
Fb, Vb, Db 1759-1774 300:- *
Fb, Vb, Db 1775-1793 350:- *

Södra Ny

Framtidshuset i Säffle/Reliken
Födde 1738-1920 190:- *
(lucka 1783-1822)
Vigde 1739-1920 110:- *
Döde 1739-1920 125:- *

Vitsand

Kerstin Risberg
Fb, Vb 1824-1860 200:- *

Äigå

Arbetsmarknadsprojektet Awika
Födde 1688-1835 225:- *
Födde 1836-1924 225:- *
Vigde 1688-1920 125:- *
Döde 1687-1920 160:- *

Nytt från

Värmlands
SläktforskarföreningWermlandslegten
Ekelund

Leif Robertson 2003.

"Slegtbeskrivning öfver Werm-
landslegten Ekelund och dess
förgreningar 1500-2000".

Ett försök till en släkthistorisk forskning över femhundra år. Utgår från stamfadern "Herr Anders", fogde på Lundby säteri i Kölaby(P) runt år 1600. Sonsonen Anders Ekelund-Nilsson föddes på Lundby 1641, och är förfader till den vitt förgrenade Ekelundsslakten. Ättlingar finns i bl a Värmland och Dalsland. 411 sidor, A4, illustrerad, personregister.

Pris 250:-*

Ölserud

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1754 - 1920 225:- *

Vigde 1754 - 1920 60:- *

Döde 1754 - 1920 100:- *

Östmark

Kerstin Risberg

Födde 1765-1820 240:- *

Ortregister

Gunnar Jonsson

Värmland (2:a utgåvan) 70:- *

Dalsland (2:a utgåvan) 45:- *

Slutförsäljning

Värmlands Släktforskar-
katalog 1999

Släktforsarkatalogen börjar ta slut och styrelsen har tagit beslutet att inte trycka upp någon ny upplaga. I skrivandes stund finns 5 ex kvar för försäljning. Dessa säljer vi nu ut till halva priset, enligt principen först till kvarn.

Pris 35:-

Värmländska Antavlor 1-50

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och slaktnamnsregister.

..... 140:- *

Arbetsvandringar Värmland
Härjedalen

under 1800-talet 100:- *

Roger Alderstrand o ABF Härjedalen

Litteratur

Anor och anekdoter

Värmlands Släktforskarförenings jubileumsbok 2003. 25 författare skriver om släktforskning och Värmland, 200:-

En kyrkoherdes vardag
Ekshärad 1700-1758

Mats Hellgren

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fort anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. & 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid.

..... 150:- *

Kvarnarna vid Rottnafallen

Eric Sundell

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar. Andra utgåvan 2003. Ändringar, tillägg och några nya bilder. 110 sidor, personregister. 110:- *

Wermlandslegten Ekelund

Leif Robertson 2003.

Se utförlig beskrivning i rutan Nytt från Värmlands Släktforskarförening.

..... 250:-*

Ölme Härad's Dombok
1629 - 1650

Axel Em. Lof

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantals-

längd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister. 200:- *

Boställen i Säffle kommun

Sven Johansson

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor och andra bostadshus. Aven skolhus, lanthandlar, kyrkor, missionshus, kvarnar, sågar mm på landsbygd och i tätort. Sorterat efter namn. Med kort beskrivning och koordinater enligt Rikets nät 2,5 gon V 1938. 276 sidor A4.

..... 170:-

Torp och ödegårdar i
Huggenäs

Gunnar Jonsson m.fl.

Förteckning och beskrivning med kända inneboende över de försvunna boställena i Huggenäs socken. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen åren 1994-2001. Ort- och personregister. 36 bilder. 86 sidor A4 100:-

Torp och ödegårdar i
Ölserud

Maj Olsson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 60:- *

Torp i Botilsäter

Britta Johansson m.fl.

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 50:- *

Övrigt

Antavleblanketter

A3, 6 generationer, 5-pack 15:-

Nytt från VSF 1984-91

hel årgång 75:-

VärmlandsAnor 1992-98

per nummer 30:- *

hel årgång 100:-

VärmlandsAnor 1999-

per nummer 40:- *

hel årgång 120:-

Rad och tips vid registrering

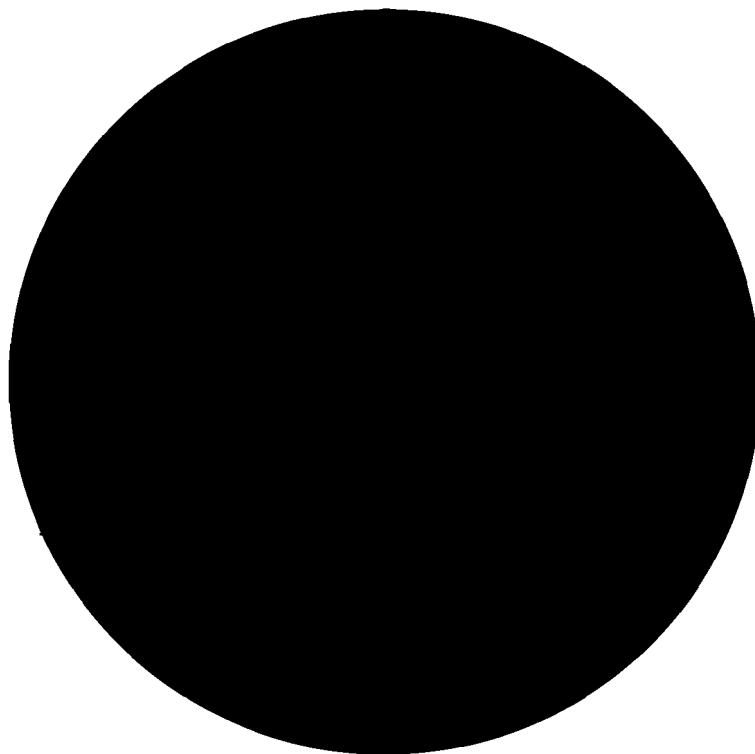
av kyrkböcker 25:-*

Värmlands Släktforskarförening
önskar alla läsare
en riktigt trevlig släktforskarjul

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur
med den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

Knappen.

Det ar grönt.

Box 2149, Rarngatan i', 650 02 Karlstad.
Tel 054-22 15 00. Fax 054-22 15 19.
E-post tryckeri@knappen.se. Hemsida www.knappen.se
Miljöcertifierad ISO 14001, Svanenlicensierad